

МІЖНАРОДНІ НАУКОВО-ПРАКТИЧНІ ІНТЕРНЕТ-
КОНФЕРЕНЦІЇ ЕКОНОМІЧНОГО СПРЯМУВАННЯ
www.economy-confer.com.ua

Реформування економічної системи країни

*Збірник тез
міжнародної науково-практичної
інтернет-конференції*

25 квітня 2014 р.

Тернопіль
2014

"Реформування економічної системи країни": матеріали міжнародної науково-практичної інтернет-конференції економічного спрямування. - Тернопіль, 2014. – 90 с.

Збірник тез доповідей укладено за матеріалами доповідей економічної наукової інтернет-конференції «Реформування економічної системи країни», які оприлюднені на інтернет-сторінці www.economy-confer.com.ua

Адреса оргкомітету:
46001, Україна, м. Тернопіль, а/с 71
тел. 0977547363
e-mail: economy-confer@ukr.net

Оргкомітет економічної наукової інтернет-конференції не завжди поділяє думку учасників. В збірнику максимально точно збережена орфографія і пунктуація, які були запропоновані учасниками. Повну відповідальність за достовірність несуть учасники, їх наукові керівники та рецензенти.

Всі права захищені. При будь-якому використанні матеріалів конференції посилання на джерело є обов'язковим.

ЗМІСТ

Економіка та підприємництво

Дикий Ігор Анатолійович **НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ РІВНЯ ЯКОСТІ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ.....7**

Залетаєва В.В. **РОЗВИТОК ПЕРСОНАЛУ ЯК СКЛАДОВА ПОКРАЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....11**

Ігнатова Олена Анатоліївна, Третяк Аліна Миколаївна **ПІДВИЩЕННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ КОМУНАЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ ЦЕНТРАЛІЗОВАНОГО ТЕПЛОПОСТАЧАННЯ.....12**

Коротка К.Ю. **ФІНАНСОВА СИСТЕМА І БЮДЖЕТ. РЕФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ.....15**

Крупська Вікторія Олександрівна **СОЦІАЛЬНА СПРЯМОВАНІСТЬ ДІЯЛЬНОСТІ УДПІЗ «УКРПОШТА».....17**

Плиса Володимир Йосипович, Цебенко Наталія Михайлівна **ПРУДЕНЦІЙНИЙ НАГЛЯД ЗА КОМПАНІЯМИ ЗІ СТРАХУВАННЯ ЖИТТЯ В УКРАЇНІ.....20**

Фоменко Ганна Григорівна **СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ ПРАЦІВНИКІВ В УМОВАХ ЗАГОСТРЕННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ТА СОЦІАЛЬНИХ ПРОБЛЕМ В КРАЇНІ.....22**

Менеджмент. Маркетинг

Пелінас Аліна В'ячеславівна **DESIGN MARKETING ACTIVITIES FOR IMPROVING EXPORT PRODUCTION ENTERPRISE.....26**

Войцеховська Р. С. **ПОНЯТТЯ ЯКОСТІ ТОВАРУ У СИСТЕМІ МАРКЕТИНГУ.....28**

Лінькова Олена Юріївна **РОЗРОБКА СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА НА ОСНОВІ УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ.....30**

**Мацукевич А.В., Куделич К.В. ВНУТРЕННЯЯ СРЕДА
ОРГАНИЗАЦИИ.....33**

**Смолинець Ігор Богданович ВИРОБНИЧІ ГРУПИ В
СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ.....36**

Облік, статистика і аудит

**Гринишин Олена Олександрівна ВДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ
КОНТРОЛЮ ВИКОРИСТАННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ НА
ПІДПРИЄМСТВАХ ВУГІЛЬНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ.....39**

**Грушковська Ольга Сергіївна ЕТАПИ ОЦІНКИ РИЗИКІВ
СУТТЄВОГО ВИКРИВЛЕННЯ В ПРОЦЕСІ АУДИТУ
ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ.....42**

**Мішінева Юлія Миколаївна УПРАВЛІННЯ ГОТОВОЮ
ПРОДУКЦІЄЮ.....44**

**Муединова Ленура Яшаровна ПИТАННЯ ОБЛІКУ
МАТЕРІАЛЬНИХ ВИТРАТ В ОБЛІКОВІЙ ПОЛІТИЦІ
ПІДПРИЄМСТВА.....47**

**Царенко Михайло Михайлович, Глушач Юлія Станіславівна
ОСОБЛИВОСТІ ВИКОНАННЯ АУДИТУ ОПЕРАЦІЙ З
ОСНОВНИМИ ЗАСОБАМИ В УМОВАХ ВИКОРИСТАННЯ
НОВІТНІХ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ.....50**

Економічний аналіз. Економіко-математичне моделювання

**Ліхтер Ганна Миколаївна ОЦІНКА СТРУКТУРИ І ДИНАМІКИ
ВИТРАТ НА РОЗВИТОК ЛЮДСЬКОГО ПОТЕНЦІАЛУ
УКРАЇНИ.....54**

Банківська справа. Фінанси, грошовий обіг та кредит

**Бредюк Ю. А., Челоногова Д. Ю. ІНОЗЕМНІ ІНВЕСТИЦІЇ У
ВІТЧИЗНЯНІЙ БАНКІВСЬКІЙ СФЕРІ ТА ЇХ ВПЛИВ НА НЕЇ.....60**

Приказюк Наталія Валентинівна, Ренгач Дмитро Юрійович
**СТРАХУВАННЯ ДЕПОЗИТІВ В УКРАЇНІ: ТЕНДЕНЦІ ТА
ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ.....62**

Разумова Ганна Вікторівна **ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ
УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ СТІЙКІСТЮ
КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ.....67**

Податкова система. Бюджетна система.
Правові відносини в економічній системі

Білецька Надія Василівна **УДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМУ
АГРАРНОГО ОПОДАТКУВАННЯ ЯК ПЕРЕДУМОВА
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКИХ
ТЕРИТОРІЙ.....70**

*Голишевська Лариса Віталіївна, Лабунець Анатолій
Володимирович* **АВТОМАТИЗАЦІЯ ПОДАТКОВОГО ОБЛІКУ
НА ПІДПРИЄМСТВАХ УКРАЇНИ.....71**

Голишевська Лариса Віталіївна, Чернелівська Яна Віталіївна
ЕКОЛОГІЧНИЙ ПОДАТОК В УКРАЇНІ.....74

Дубовик Ольга Юхимівна **ПОДАТКОВІ НОВАЦІЇ
АНТИКРИЗОВОЇ ПРОГРАМИ УКРАЇНИ.....76**

Ковальська Галина Анатоліївна, Чудак Ліна Анатоліївна
**ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОВЕДЕННЯ
ДОКУМЕНТАЛЬНИХ ПЕРЕВІРОК.....79**

Комасюк Олександр Володимирович **ПОДАТОК НА ДОДАНУ
ВАРТІСТЬ: ВПЛИВ НА ФОРМУВАННЯ ДЕРЖАВНОГО
БЮДЖЕТУ.....81**

Інвестиційно-інноваційні процеси в економіці

Нестеренко Сергій Віталійович **INVESTMENT CLIMATE IN
UKRAINE.....84**

***Дімітрашко Катерина Ігорівна* ДО ПИТАННЯ ФОРМУВАННЯ
ІННОВАЦІЙНОЇ МОДЕЛІ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ...85**

***Школяренко Ольга Олександрівна* ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНІ
ШЛЯХИ РОЗВИТКУ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ВУГІЛЬНОЇ
ПРОМИСЛОВОСТІ.....88**

НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ РІВНЯ ЯКОСТІ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ

Дикий Ігор Анатолійович

аспірант кафедри обліку, аналізу, аудиту та адміністрування підприємств гірничо-металургійного комплексу Державного вищого навчального закладу "Криворізький національний університет"

Інтеграційні процеси в міжнародній економіці, глобалізація ринків потребує формування нових форм господарювання, які відповідатимуть сучасним вимогам розвитку економіки. Слід зазначити, що корпоративний сектор відіграє домінуючу роль в економічному розвитку різних країн світу.

Аналіз стану корпоративного сектора в Україні та розвитку системи корпоративного управління акціонерними товариствами згідно із Законом України "Про акціонерні товариства" свідчить про те, що корпоративне управління має визначальну роль у розбудові держави.

Розвиток корпоративного управління є передумовою, яка сприяє залученню інвестицій у реальний сектор економіки. Ефективне використання інвестиційних ресурсів потребує високих стандартів корпоративного управління та забезпечення прав інвесторів. Невідповідність окремих складових системи вітчизняного корпоративного управління міжнародним стандартам і принципам вказує на те, що необхідно забезпечити трансформацію та подальше реформування зазначеної системи.

Дослідження показали, що проблема підвищення рівня якості корпоративного управління об'єктивно ускладнюється різноорієнтованими ціннісними пріоритетами учасників корпоративних відносин. При цьому всі учасники корпоративного управління є зацікавленими у досягненні позитивних результатів діяльності акціонерного товариства, однак шляхи й методи його забезпечення можуть відрізнятися. У зв'язку з цим адекватна оцінка ефективності корпоративного управління дозволяє визначити можливість створення балансу інтересів зацікавлених сторін.

На основі аналізу сучасних наукових досліджень з проблем удосконалення рівня якості корпоративного управління виявлено, що вченими приділяється значна увага вирішенню цієї проблеми – узагальнено

особливості управління акціонерними товариствами в умовах розвитку ринкових відносин, зарубіжні системи та розроблено пропозиції щодо доцільності адаптації відповідних методик і технологій управління до вітчизняних умов [1–5]. Разом з тим потребує подальших досліджень визначення напрямів удосконалення рівня якості корпоративного управління. Це й обумовило мету дослідження.

На думку вченого Інституту економіки та прогнозування НАН України Н.А. Супруна, найбільш значущими аспектами розвитку корпоративного середовища, які визначили специфіку вітчизняної моделі корпоративного управління, є такі: неефективний характер корпоратизації визначився обставинами, за якими більшість українських акціонерних товариств була створена не за класичним зразком об'єднання капіталів, а через механізм розподілу майна державних підприємств; приватизаційна схема, що була реалізована через майнові сертифікати, унеможливила створення ефективної структури акціонерної власності та не сприяла притоку інвестицій; застосування адміністративного ресурсу та асиметрія інформації впродовж приватизації стали інституційною основою формування корпоративних бізнес-утворень, які, будучи монополістами в окремих секторах економіки, створюють бар'єри для розвитку прозорих механізмів корпоративного контролю [4, с. 17].

Так система корпоративного управління має базуватися на ряді принципів, щоб відповідати сучасним вимогам господарювання. Серед них: спеціалізація (повна сконцентрованість на ключовій компетенції) – стратегічне управління холдингом, що підвищує ефективність компанії та її інвестиційну привабливість; вертикальна інтеграція – контроль за всіма етапами створення вартості, що забезпечує стабільність і стійкість до коливань ринкової кон'юнктури; єдине стратегічне управління – максимізація синергії взаємодії, що дозволяє здійснювати єдине та послідовне стратегічне планування й управління всіма активами, а також досягати стабільного приросту акціонерної вартості компанії; централізація – здійснення централізованого управління підприємствами, які входять до компанії, що дозволяє оптимізувати управлінські витрати, уніфікувати бізнес-процеси і технології, підвищити ефективність бізнесу в цілому; зростання та інвестиції – успіх у конкурентній боротьбі можливий лише у результаті інвестицій у розвиток, впровадження найбільш ефективних світових технологій у виробництво та управління; впровадження кращих світових практик – на основі використання інструментів бенчмаркінгу для вивчення світового досвіду вибираються найбільш ефективні технології: управлінські, виробничі, інформаційні, що дозволяє досягати максимальної ефективності корпоративного

управління; синтез традицій та інновацій – зберігаються кращі традиції майстерності виробництва та професіоналізму, збагачуючи їх найсучаснішими знаннями і технологіями; установка на лідерство – впровадження заходів з поліпшення якості менеджменту, продуктивності, якості продукції, контролю за витратами, умов праці, ефективності бізнес-процесів, охорони навколишнього середовища тощо; особисте ставлення до справи – в основі корпоративної культури лежить власне небайдуже ставлення до спільної справи.

На основі аналізу існуючих підходів наукових шкіл та узагальнення зарубіжного досвіду визначено напрями вдосконалення рівня якості корпоративного управління публічного акціонерного товариства. Серед них:

- структурування вертикалі управління публічного акціонерного товариства за функціональним напрямом діяльності;
- створення дирекції з напрямів діяльності в апараті управління компанії у рамках вертикальної моделі управління;
- розробка комплексної системи управління, яка дозволить об'єднати всі ресурси в єдину інформаційну структуру з розподілом операційних функцій і відповідальності між структурними підрозділами;
- організація роботи з систематизації базової ІТ-інфраструктури на підприємстві у рамках розробки довгострокової ІТ-стратегії;
- впровадження комплексної автоматизованої системи управління підприємством, пріоритетами якої є оперативний облік, бюджетування, казначейство, бухгалтерський та податковий облік, консолідована фінансова звітність, управління закупками, управління автотранспортом, управління обслуговуванням та ремонтами обладнання.

Вважаємо, що доцільним є формування якісно нової системи в області управління персоналом, яка складається з таких основних елементів: взаємодія компанії з потенційними співробітниками на етапі найму; розвиток та розстановка персоналу відповідно до принципів і вимог компанії та дотримання кваліфікаційних вимог; забезпечення структурних підрозділів підприємства необхідними фахівцями; система підготовки та підвищення кваліфікації кадрів; кваліфікаційна атестація персоналу на підприємстві за компетентнісним підходом; формування кадрового резерву та проведення відповідних заходів з його розвитку; розробка заходів з розвитку колективних форм організації та оплати праці, поліпшення використання робочого часу; моральне та матеріальне стимулювання працівників.

Реалізація запропонованих заходів дозволить оптимізувати бізнес-процеси, що супроводжують основну діяльність публічного акціонерного

товариства, та підвищити рівень якості корпоративного управління у результаті зростання значень таких показників [2, с. 133]:

- економічної ефективності (коефіцієнт фінансової незалежності, проміжної ліквідності, маневреності, оборотності запасів, забезпеченості запасів власним оборотним капіталом; рентабельність власного та акціонерного капіталу, рентабельність реалізації та продуктивності праці);
- внутрішньої соціальної відповідальності (рівень оплати праці, заохочувальних заходів, фінансування оздоровчих заходів і соціальної реструктуризації);
- зовнішньої соціальної відповідальності (рівень фінансування благодійних заходів, зайнятості та сплати податків) тощо.

Таким чином, наукова новизна дослідження полягає у визначенні напрямів удосконалення рівня якості корпоративного управління. Практична значущість – запропоновані напрями можна використовувати в практичній діяльності публічних акціонерних товариств при розробці стратегій розвитку та кодексів етики їх функціонування.

У подальших дослідженнях планується обґрунтувати інноваційний підхід до формування системи корпоративного управління в Україні та розробити методичні рекомендації щодо оцінки її ефективності з урахуванням соціально-економічних особливостей управління публічними акціонерними товариствами.

Список використаних джерел:

1. Деєва Н. Е. Корпоративне управління і фінансовий ринок: проблеми теорії та практики: монографія / Наталія Едуардівна Деєва. – Донецьк: Ін-т економіки промисловості НАН України, 2011. – 524 с.
2. Сіменко І. В. Діагностика ефективності корпоративного управління: визначення оптимальної методики / І. В. Сіменко, В. С. Кваша // Прометей. – 2012. – № 3. – С. 128–134.
3. Баюра Д. Служба корпоративного секретаря як інститут удосконалення системи корпоративного управління публічних акціонерних товариств / Д. Баюра // Україна: аспекти праці. – 2012. – № 1. – С. 27–31.
4. Супрун Н. А. Чинники, тенденції та перспективи розвитку інституту корпоративного управління в Україні / Н. А. Супрун // Наукові праці Донецького національного технічного університету. – Сер. Економічна. – 2013. – Вип. 2 (44). – С. 13–22.
5. Перевезчикова Н. О. Особливості української моделі корпоративного управління / Н. О. Перевезчикова // Наукові праці Донецького національного технічного університету. – Сер. Економічна. – 2013. – Вип. 4 (46). – С. 156–162.

РОЗВИТОК ПЕРСОНАЛУ ЯК СКЛАДОВА ПОКРАЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Залетасва В.В.

студентка, Дніпропетровський Університет імені Альфреда Нобеля

Управління розвитком персоналу зачіпає досить широку сферу діяльності особистості у всій її різноманітності і складності. Досліджуючи широку сукупність факторів, що позитивно впливають на підвищення ефективності праці персоналу та конкурентоспроможність організації на ринку, розробляються підходи щодо формування інтелектуального, творчого і культурного потенціалу працівників як окремого підприємства, так й трудового потенціалу суспільства в цілому.

Розвиток персоналу представляє собою багатогранне та складне поняття, що охоплює широке коло взаємопов'язаних психологічних, педагогічних, соціальних і економічних проблем. З'ясування його сутності передбачає визначення змісту таких ключових понять, як особистість, гармонійний розвиток особистості, професійний розвиток особистості.

Розвиток персоналу — це сукупність організаційно-економічних, соціальних та педагогічних методів, форм і заходів служби управління персоналом організації в сфері професійної підготовки, перепідготовки і підвищення кваліфікації працівників для підготовки їх до виконання нових виробничих функцій, професійно-кваліфікаційного просування, формування резерву керівників та вдосконалення соціальної структури персоналу. Розвиток персоналу включає заходи з оцінки кадрів з метою здійснення виробничої адаптації і атестації персоналу, планування трудової кар'єри робітників і фахівців, соціального розвитку персоналу тощо.

Управління розвитком персоналу сприяє ефективному використанню трудового потенціалу особистості, підвищенню її соціальної та професійної мобільності, виступає засобом профілактики масового безробіття, відіграє значну роль у підготовці працівників для здійснення структурної і технологічної перебудови галузей економіки.

Це позитивно впливає на збільшення обсягів та оновлення номенклатури випуску продукції чи надання послуг, забезпечує покращення результатів фінансової діяльності підприємства. В таких умовах розвиток персоналу є одним із найважливіших напрямів раціонального функціонування будь-якої організації, її конкурентоспроможності на ринку.

Отже, аналізуючи існуючі точки зору щодо сутності конкурентоспроможності персоналу підприємства можна стверджувати,

що сутність цього поняття досліджено в достатній мірі, крім того загально визнано, що конкурентоспроможність персоналу основним чином впливає на конкурентоспроможність підприємства в цілому, але більшість науковців не розкриває механізму такого впливу, а також не акцентує увагу на тому, яку роль відіграє конкурентоспроможний персонал у результатах діяльності підприємства.

Список використаних джерел:

1. Головкова Л.С., Лукашов О.О. Головкова А.Є. Сутність і завдання управління кадровим потенціалом підприємства // Держава та регіони. – 2008. – №5. – С.33-39.
2. Афендікова Н. О. Особливості трудових ресурсів та розвитку ринку праці в Україні / Н. О. Афендікова // Держава та регіони. – 2006. –
3. Грішнова О. А. Конкурентоспроможність персоналу підприємства / О. А. Грішнова // Україна: Аспекти праці. – 2005. – № 3.

ПІДВИЩЕННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ КОМУНАЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ ЦЕНТРАЛІЗОВАНОГО ТЕПЛОПОСТАЧАННЯ

Ігнатова Олена Анатоліївна

кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів ПВНЗ «Донецький університет економіки та права»

Третяк Аліна Миколаївна

студентка

ПВНЗ «Донецький університет економіки та права»

м. Донецьк

Економічна безпека підприємства останнім часом є предметом детального вивчення вчених та практиків. На підприємстві постійно існує необхідність визначення загроз та викликів підприємству, розробка плану заходів із їх попередження, створення на цій основі комплексної системи економічної безпеки підприємства, практичного виміру рівня захищеності суб'єкта господарювання, його стійкості та результативності діяльності.

У наукових джерелах, в яких досліджують проблематику безпеки, подано багато визначень як безпеки взагалі, так і економічної безпеки підприємств зокрема. Загалом можна виділити два підходи авторів до визначення безпеки. Перший підхід базується на використанні поняття загрози [1], [2]. Другий підхід, уникаючи вживання поняття загрози у визначенні безпеки, базується на економічних поняттях досягнення мети, функціонування підприємства [3] – [6]. Існують також визначення, що

об'єднують обидва підходи. Управління економічною безпекою підприємства вимагає використання системного підходу.

Проблема ефективної діяльності житлово-комунального господарства як однієї з найважливіших соціальних галузей завжди була і є дуже актуальною. Численні технічні й економічні проблеми галузі негативно впливають на розвиток економіки країни і спричиняють соціальне напруження в суспільстві. На сьогоднішній день сфера житлово-комунального господарства України перебуває у глибокому кризовому стані, який зумовлений, насамперед, суперечливим законодавством, морально та технічно застарілим обладнанням, нечіткою системою формування тарифів на житлово-комунальні послуги, недостатністю фінансування тощо. Для ліквідації кризового стану необхідне реформування житлово-комунального господарства шляхом запровадження в практику діяльності галузі механізму діагностики кризових явищ і розробки антикризових заходів.

На основі теоретичної концепції антикризового управління житлово-комунального господарства доцільно розробити та запровадити в практику функціонування послідовність дій з антикризового управління у сфері житлово-комунального господарства, яка передбачає: діагностику стану житлово-комунального господарства, визначення цілей і завдань стратегії антикризового управління, визначення суб'єкта антикризової діяльності, оцінку часових обмежень процесу антикризового управління, оцінку ресурсного (стратегічного) потенціалу антикризового управління, розробку програми антикризових дій, впровадження антикризової програми та контроль за її виконанням.

Забезпечення економічної безпеки підприємства, що надає послуги теплопостачання, включає комплекс інструментів і методів зміцнення фінансів господарюючих суб'єктів у сфері теплопостачання і відновлення їх втраченої платоспроможності за рахунок оптимізації тарифної політики, раціоналізації бюджетної політики, здійснення збалансованого бюджетного фінансування, залучення інвестицій і державно-приватних партнерств для фінансового забезпечення ефективного управління підприємствами та надання послуг теплопостачання високої якості при економічно обґрунтованому рівні тарифів.

Програмою розвитку місцевого господарства м. Красноармійська передбачено запровадження енергозберігаючих технологій. У зв'язку із цим в місті розроблено місцеву цільову програму розвитку теплового господарства, згідно з якою передбачено придбання та встановлення утилізаторів теплової енергії, які дозволять зекономити витрати матеріальних ресурсів. Розрахунок ефективності використання обладнання наведено в табл. 1

Таблиця 1 - Розрахунок ефективності встановлення утилізаторів теплової енергії в м. Красноармійськ

Показник	Значення
1. Фактична реалізація теплової енергії в 2013 р., Гкал	98911
2. Нараховано доходів за послуги теплопостачання в 2012 р., тис. грн.	25125
3. Витрати матеріальних ресурсів у 2013 р. (газу, електроенергії), тис. грн.	22162
4. Вартість енергозберігаючого обладнання (з урахуванням затрат на встановлення), тис. грн.	925
5. Економія теплової енергії після впровадження технології, %	17
6. Економія теплової енергії після впровадження технології, Гкал	16815
7. Економія матеріальних ресурсів після впровадження технології, %	12
7. Економія матеріальних ресурсів після впровадження технології, тис.грн.	2659

Отже, термін окупності проекту – менший за 1 рік. Оскільки підприємство «Красноармійськтепломережа» є збитковим і отримує фінансову допомогу з місцевого бюджету, самостійно придбати обладнання воно не в змозі, тому потребує допомоги місцевої влади. Пропонується здійснення місцевого запозичення обсягом 925 тис.грн. під 15% річних на строк 3 роки.

Розрахунок ефекту для місцевого бюджету від реалізації програми запозичень наведений в табл. 2.

Таблиця 2 - Розрахунок ефективності запозичення для місцевого бюджету

тис.грн.

Показник	Значення показника за роками реалізації програми запозичень				Разом
	0	1	2	3	
1. Залучення запозичення	925	-	-	-	925
2. Повернення запозичення	-	-	-	925	925
3. Ефект від запровадження програми запозичення	-	2659	2659	2659	7977
4. Нарахування і сплата відсотків за користування запозиченням (15%)	-	139	139	139	417
5. Дисконтовані додатні грошові потоки (теперішня вартість, ставка дисконтування – облікова ставка НБУ – 8%)	925	2462	2280	2111	7778
6. Дисконтовані від’ємні грошові потоки (теперішня вартість, ставка дисконтування – облікова ставка НБУ – 8%)	-	-	-	-	1092
сплата відсотків	-	129	119	110	358
повернення запозичення	-	-	-	734	734
7. Чиста теперішня вартість проекту (5) – (6)	-	2333	2161	1267	6686

Таким чином ефект від запровадження енергозберігаючих технологій для підприємства теплопостачання становить 2659 тис. грн. на

рік. Ефект від реалізації програми запозичень на рівні місцевого бюджету за три роки становитиме 6686 тис. грн., в середньому видатки місцевого бюджету будуть скорочені на 2229 тис. грн., або на 7,3% за даними виконання бюджету 2013 р.

Список використаних джерел:

1. Паньков В. Экономическая безопасность: мирохозяйственный и внутренний аспект / В. Паньков // Внешнеэкономические связи. – 2005. – Вып. 8. – С. 5-18.
2. Стратегии бизнеса : справочник / под ред. Г. Клейнера. – М. : Изд-во КОНСЭКО, 1998. – 288 с.
3. Геєць В.М., Кизим М.О., Клебанова Т.С., Черняк О.І. Моделювання економічної безпеки: держава, регіон, підприємство: Монографія. – Х., 2009. – 240 с.
4. Бланк И.А. Управление финансовой безопасностью предприятия / И.А. Бланк. – К. : Изд-во "Эльга", "Ника-Центр", 2004. – 784 с.
5. Ковальов Д. Економічна безпека підприємства / Д. Ковальов, Т. Сухорукова // Економіка України. – 2008. – С. 48-52.
6. Козаченко Г.В., Пономарьов В.П. Економічна безпека підприємств: сутність і передумови формування / Г.В.Козаченко, В.П. Пономарьов // Теорія та практика управління у трансформаційний період: Зб. наук. праць. –Донецьк: ІЕП НАН України, 2007. – Т. 3. - С. 3-7.

ФІНАНСОВА СИСТЕМА І БЮДЖЕТ. РЕФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Коротка К.Ю.

студентка Дніпропетровського Університету імені Альфреда Нобеля

Будівництво незалежної держави неможливе без створення власної фінансово-грошової системи.

Головною ланкою фінансової системи є бюджетна система, яка організаційно залежить від форми державного устрою і, як правило, складається здержавного та місцевих бюджетів. Нові економічні відносини, які запроваджуються в Україні, потребують змін і в бюджетній системі. Щодо вирішення цієї проблеми існують різні підходи.

Розглядаючи питання стосовно збереження бюджетної системи та бюджетного устрою, треба зазначити, що в умовах переходу до ринкової економіки продовжують зберігатися затратні функції держави,

супроводжувані спадом виробництва, інфляційними процесами і зменшенням доходів.

Негативним є те, що централізований порядок складання, розгляду, затвердження і виконання бюджетів, які входять до бюджетної системи України, породжує в органах влади і всіх ланках управління споживацьке ставлення до них і не стимулює їх діяльність на вишукування додаткових коштів у господарствах областей, міст і районів. Саме місцеві органи влади й управління повинні розробляти відповідні заходи щодо поліпшення економічного стану своїх сіл, селищ, районів, міст і областей та вишукування можливостей додаткового залучення коштів в їх бюджети на підтримку діючих установ охорони здоров'я, освіти, культури та фінансування інших заходів, передбачених бюджетами.

Реформування спонукає органи місцевої влади і управління до розробки невідкладних заходів щодо пошуку засобів для фінансування інфраструктури. З Державного бюджету місцевим органам влади та їх бюджетам виділяється мінімум допомоги.

Прийняття консолідованого бюджету, до складу якого входять усі види бюджетів бюджетної системи, пов'язане зі значним навантаженням на місцеві органи влади і управління, вимагає від них повної відповідальності за виконання бюджету.

Позитивним у консолідуючій схемі бюджету є те, що бюджетна система спирається на економічно і юридичне і юридичне врегульовану сукупність Державного бюджету України, республіканського бюджету Автономної Республіки Крим, обласних, міських, районних, селищних та сільських бюджетів. При цьому передбачається повна самостійність місцевих бюджетів і всіх їхніх ланок, зумовлена наявністю власних та закріплених доходних джерел і правом визначення напрямів їх використання.

З утворенням незалежної України жодного року до складу державного бюджету не входив державний фонд соціального страхування, що використовується для виплати допомоги при тимчасовій непрацездатності, для оплати путівок до санаторію, допомоги дітям та ін.

Відповідно до чинного законодавства на Пенсійний фонд України, як централізований державний фонд, покладається завдання забезпечення фінансування витрат на виплату пенсій громадянам, яким виповнилась необхідна для призначення пенсій кількість років, на виплату допомоги на дітей, соціальну підтримку пенсіонерів та інші заходи.

Особливої уваги заслуговує фондовий ринок, який цілеспрямовано розвивається і з плином часу стане важливим елементом фінансової системи.

Контролювати процеси становлення ринку цінних паперів та фондової біржі має Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку, яка видає ліцензії на продаж цінних паперів, реєструє нові випуски в обіг цінних паперів, виконує нагляд за роботою фондової біржі та ринку цінних паперів — як біржового, так позабіржового.

Розширення мережі об'єктів приватизації дає могутній поштовх розвиткові ринку цінних паперів. Сьогодні в Україні мало інвесторів. Чітко проглядається недостатня кількість зарубіжних інвестицій. Однак інтерес західних інвесторів до України зростає, якщо вони зможуть своїм капіталом брати участь у приватизації. Широкого розвитку набув ринок банківського та міжбанківського кредиту, активізувалась діяльність валютної біржі.

Реформування фінансової системи України потребує і структурної перебудови системи управління Міністерства фінансів. Ї така перебудова здійснюється, створена нова структурна одиниця — Державне Казначейство.

Фінансова сфера держави продовжує знаходитися в кризовому стані. Його подолання можливе тільки при умові цілого комплексу ринкових реформ.

Список використаних джерел:

1. Заблоцький Б.Ф. и др. Економіка України. – Львів: Львівський банківський коледж Національного банку України, 1997.
2. Опарін В.М. Фінанси.(загальна теорія) - К.: КНЕУ, 2001.

СОЦІАЛЬНА СПРЯМОВАНІСТЬ ДІЯЛЬНОСТІ УДППЗ «УКРПОШТА»

Крупська Вікторія Олександрівна

Одеська національна академія зв'язку імені О.С. Попова

На теперішній час в Україні основним оператором на ринку послуг поштового зв'язку являється УДППЗ «Укрпошта».

Напрямки розвитку підприємства визначені в таких основних нормативних документах:

- Концепція технічної політики УДППЗ «Укрпошта» на 2010 рік;
- Програма розвитку підприємства на 2013 рік;
- Державна цільова економічна програма розвитку поштового зв'язку на 2009–2013 роки;
- Стратегія розвитку УДППЗ «Укрпошта» на 2012–2017 рр.

Місією компанії є надання на всій території України універсальних послуг поштового зв'язку визначеного рівня якості, а також фінансових, транспортних та інших загальнодоступних продуктів.

До складу підприємства входить 31 філіал: двадцять п'ять обласних дирекцій, дві міських дирекції – Київська та Севастопольська, дирекція з оброблення та перевезення пошти, дирекція «Автотранспошта», дирекція «Видавництво «Марка України», головний навчальний центр «Зелена Буча» [1].

Завдяки своїй розгалуженій мережі, яка включає 13 263 поштових відділення, у тому числі пересувних, послуги УДППЗ «Укрпошта» (понад 50 видів) доступні кожному жителеві найвіддаленішого населеного пункту.

В минулому році підприємство розпочало реалізацію нового проекту з надання адміністративних послуг, що суттєво спростило процедуру отримання необхідних документів. Статистика Укрпошти свідчить, що по адміністративні послуги вже звернулося понад 24 400 громадян [2].

Для корпоративних клієнтів також з'явилася нова послуга - «Є доставка», яка стала досить популярною. Так, адже співпраця з інтернет-магазинами та компаніями, які дистанційно торгують на всій території України, суттєво заощаджує час та гроші.

Не залишаються без уваги і традиційні сфери діяльності, які завжди були притаманні операторові зв'язку, а саме: обробка і доставка споживачам поштових відправлень, посилок, бандеролей, переказів та пенсій.

Соціальна спрямованість діяльності підприємств галузі пов'язана з регулярним випуском різноманітних поштових марок, які присвячені історичним, культурним, видатним політичним, громадським та іншим подіям та діячам, загальній склад яких уже налічує 1354.

Останнім часом УДППЗ «Укрпошта» – активний учасник соціальних проектів. Один з найважливіших – підтримка дітей, що опиняються в складних життєвих ситуаціях і потребують допомоги. Ось лише деякі з проектів: «Казкова Резиденція Діда Мороза», «Намалюй свої права», «Напиши лист ветерану», «Подаруй дитині радість читання», мета яких – привернення уваги громадськості до проблем знедолених дітей [3].

Доставка поштових відправлень в Україні забезпечується власним автомобільним транспортом. Для перевезення пошти та друкованих видань користуються 37 магістральними автомобільними маршрутами довжиною понад 31,5 тисяч кілометрів. Парк транспортних засобів, задіяних на перевезеннях, становить понад 4,1 тис. автомобілів.

У системі Укрпошти працює понад 109 тис. чол., з них 47 тис. листонош та 14 тис. операторів. Упродовж останніх років Укрпошта входить до складу 100 кращих компаній країни [1].

Також зазначимо, що УДППЗ «Укрпошта» у період з 2009 по 2012 роки суттєво вплинуло на фінансові результати діяльності галузі зв'язку.

Так, частка доходів підприємства від надання послуг поштового зв'язку в доходах галузі зв'язку збільшилась за звітний період до показника 6,0%, а у валовому внутрішньому продукті – зменшилась та становить 0,22%. Скорочення показника пояснюється розширенням спектру інноваційних послуг та подальшим розвитком послуг мобільного зв'язку та Інтернету.

Зазначимо, що структура доходів при цьому оператора зв'язку за аналізований період залишилася майже не змінною.

Слід відмітити також і те, що в 2012 році суттєво збільшився чистий прибуток підприємства - у 2,3 рази у порівнянні з 2009 роком, а середня заробітна плата на одного штатного працівника за розглянутий період зросла на 26,9 %.

Отже, враховуючи те, що за аналізований період було забезпечено прибуткову діяльність та зростання доходів і заробітної плати, можна сказати, що УДППЗ «Укрпошта» – одне зі стратегічно важливих для економіки України підприємств.

Водночас, для забезпечення подальшого розвитку та ефективної діяльності підприємства необхідно вжити ряд заходів для активізації роботи зі збільшення обсягів поштових відправлень та просування інших комерційних послуг.

Найближчим часом підприємство планує будівництво нових і модернізацію вже існуючих сортувальних центрів, автоматизувати робочі місця у відділеннях поштового зв'язку, оновити автопарк та ІТ-інфраструктуру, що в свою чергу підвищить якість надання послуг та забезпечить широке застосування інформаційних технологій.

Список використаних джерел:

1. Українське державне підприємство поштового зв'язку "Укрпошта" – є національним оператором поштового зв'язку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.msl.ua/uk/default/static/partners_item2.
2. Офіційний сайт державного комітету статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
3. Національному операторові виповнилося 20 років [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukurier.gov.ua/uk>.

ПРУДЕНЦІЙНИЙ НАГЛЯД ЗА КОМПАНІЯМИ ЗІ СТРАХУВАННЯ ЖИТТЯ В УКРАЇНІ

Плиса Володимир Йосипович

кандидат економічних наук, професор кафедри фінансів, грошового обігу і кредиту економічного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка

Цебенко Наталія Михайлівна

магістрант кафедри фінансів, грошового обігу і кредиту економічного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка

Моделі страхового нагляду, що застосовують сьогодні у світі не є ідеальними та не гарантують абсолютної надійності компаній зі страхування життя та ринку страхування життя. Вони перебувають в стані безперервного розвитку.

В Україні, на жаль, неврегульовані питання підвищення фінансової надійності компаній зі страхування життя, ще й досі відсутні дієві заходи з протидії використанню страхування життя з метою шахрайства та легалізації брудних грошей.

Проблемами регулювання ринку страхування життя займалися: В.Д. Базилевич[1], К.С. Базилевич[1], О.М. Залетов[2], В.Й. Плиса[3] та інші.

На межі тисячоліть відбулися значні зрушення в акцентах страхового нагляду від практики детального інспектування операцій компаній зі страхування життя до інспектування, спрямованого на оцінку ризиків і внутрішніх процедур страховика щодо їхнього проведення. Серед тенденцій розвитку страхового нагляду в умовах світової фінансової кризи наголошують на підвищенні ролі публічності страхової звітності та розширенні практики застосування загальних стандартів і рекомендацій Міжнародної асоціації органів страхового нагляду (*IAIS*).

Захист інтересів страхувальників (застрахованих, вигодонабувачів) полягає в безперервному всеосяжному процесі державного нагляду з використанням різноманітних форм і методів контролю за діяльністю компаній зі страхування життя, починаючи з ретельного вивчення відповідних матеріалів при ліцензуванні. Успіх цього процесу визначається здатністю органу страхового нагляду стежити за зміною ситуації на ринку страхування життя та вживати виважених заходів щодо підтримки компаній зі страхування життя у складних ситуаціях, при цьому, не допускаючи зниження рівня їх платоспроможності нижче рівня, необхідного для виконання всіх зобов'язань.

Сьогодні банки, фінансові та страхові компанії входять до інтегрованого ринку, на якому розділити послуги, пропоновані ними,

практично неможливо, а послуги, надавані фінансовими організаціями, здобувають соціально значимий характер. З огляду на це, варто звернути увагу на сучасні підходи до організації фінансового нагляду та регулювання [4], зокрема на проблеми впровадження в Україні пруденційного страхового нагляду.

Під пруденційним страховим надглядом розуміємо систему вимог до фінансової стабільності страховиків, покликану сприяти ефективному й стабільному функціонуванню страхового ринку в звичайних умовах й управляти ситуацією при виникненні загрози фінансової кризи. Основою пруденційного страхового нагляду є пруденційні нормативи, або „коефіцієнти розсудливості”.

Пруденційні нормативи – це нормативи, які встановлює орган страхового нагляду до фінансового стану компанії зі страхування життя (вимоги до регулятивного капіталу, активів та страхових резервів, а також диверсифікації активів, порядку їх розміщення (інвестування) з урахуванням їх класифікації по якості та ліквідності).

Пруденційний надгляд включає розвинену систему моніторингу, відкритості інформації та звітності перед національними органами страхового нагляду [5]. У процесі аналізу діяльності страховиків Міжнародна асоціація органів страхового нагляду рекомендує встановлювати фінансові нормативи та проводити контроль за їх дотриманням шляхом регулярного проведення оцінки загального фінансового стану компаній зі страхування життя, результатів їх діяльності, а також якості управління. Основні параметри пруденційного нагляду прийнято позначати як *CARMELS* [6]. Цей термін походить від аббревіатур: *Capital* (Капітал), *Assets* (Активи), *Reinsurance* (Перестраховування), *Actuarial liabilities* (Актуарні зобов'язання), *Management* (Управління), *Earnings* (Доходи), *Liquidity* (Ліквідність), *Subsidiaries* (Дочірні компанії)

Необхідність створення в Україні системи пруденційного нагляду обумовлена тим рівнем зрілості, який досяг ринок страхування життя, і тим рівнем ризиків, які беруть на себе його основні учасники. Ключове завдання системи пруденційного нагляду полягає в тому, щоб прогнозувати й попереджати ризики як окремо взятих страховиків, так і системні ризики з метою забезпечення стабільності та надійності всього ринку загалом. При цьому відносно окремих учасників ринку страхування життя завдання Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг полягає в оцінці ризику ліквідності, властивої компанії зі страхування життя, для попередження можливих наслідків неплатоспроможності, а також у зменшенні операційного ризику шляхом введення ефективних процедур контролю діяльності щодо укладання та виконання договорів страхування життя.

З метою зміцнення пруденційного нагляду за компаніями зі страхування життя та захисту інтересів клієнтів необхідно передбачити, щоб в обов'язки зовнішнього аудитора входило негайне інформування вповноважених органів у будь-яких випадках, коли у процесі виконання своїх функцій йому стають відомі певні факти, які можуть вплинути на фінансове становище або адміністрування та систему бухгалтерського обліку страховика, зокрема, серйозне порушення законів, норм або адміністративних положень, які встановлюють умови, що регулюють ліцензування або які безпосередньо регулюють діяльність компаній з страхування життя, або впливають на безперервність діяльності компаній з страхування життя, або можуть привести до відмови підтвердити звітність або до застережень до неї.

Впровадження системи пруденційного нагляду на вітчизняному ринку страхування життя також припускає встановлення ефективних заходів впливу (як попереджувальних, так і примусових) наглядового органу на порушників пруденційних норм і стандартів. Ці заходи повинні, з одного боку, змусити учасників ринку убезпечення життя дотримуватись пруденційних норм, а, з іншого боку, бути для наглядового органу інструментом впливу на несумлінні компанії.

Список використаних джерел:

1. *Базилевич В.Д., Базилевич К.С.* Страхова справа. – К.: Знання, 2002. – 203с.
2. *Залетов О.М.* Ринок страхування як важливий сектор національної економіки // Страховий ринок України. – 2006. – С. 31–32.
3. *Плиса В.Й.* Страхування: Підручник. – Київ: Каравела, 2010. – 472 с.
4. *Кочмола К.В.* Интегрированный финансовый надзор и регулирование страховых и банковских организаций // Страховое дело. – 2001. – №2.
5. *Осадчая И.* Глобализация и государство: новое в регулировании экономики развитых стран // МЭ и МО. – 2002. – № 11. – С. 7–8.
6. *Norris K., McPherson L.* Introduction to On-Site Supervision of Insurers CAMELS // OSFI/CARTAC Workshop on Insurance Supervision. – Barbados. – 18–21 February 2003.

СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ ПРАЦІВНИКІВ В УМОВАХ ЗАГОСТРЕННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ТА СОЦІАЛЬНИХ ПРОБЛЕМ В КРАЇНІ

Фоменко Ганна Григорівна

аспірант, Донецький університет економіки та права

Декілька останніх місяців наша країна переживає тяжку політичну та економічну кризу. Невирішеність економічних проблем та політична нестабільність провокують зниження економічної активності суб'єктів

господарювання та загострення соціальним проблем в суспільстві. Заморожування соціальних стандартів в умовах різкого здороження вартості життя призводить до збільшення кількості соціально незахищених осіб. Підприємства є суб'єктом економічних та соціальних відносин в країні, які безпосередньо несуть відповідальність за реалізацію соціального захисту працівників. Економічна стабільність в країні створює сприятливе підґрунтя для росту соціальної відповідальності бізнесу та розширення соціальної діяльності. Наразі суб'єкти господарювання знаходяться в умовах економічної та політичної невизначеності. Підвищення вартості сировини та матеріалів знижує конкурентоспроможність вітчизняних виробників та ставлять під загрозу економічну безпеку. Наявність економічних проблем завжди провокує виникнення соціальних. Відсутність вільних грошових коштів у роботодавця не дозволяє задовольнити додаткові соціальні потреби працівників, більшість представників виробничих підприємств задовольняють лише встановлений державною соціальний мінімум. Збільшення соціальної напруги в колективі не сприяє ефективному використанню трудових ресурсів. Соціально незадоволені та незахищені працівники не зацікавлені покращувати результати трудової діяльності. Зрештою всі сторони економічних відносин програють: державанедоотримує соціальні кошти та податкові платежі, роботодавці прибуток або отримують збиток, працівники кошти у вигляді заробітної плати та соціальних гарантій. Проблема соціального захисту працівників стає ще більш актуальною в умовах погіршення економічної та політичної ситуації в країні. Невирішеність соціальних проблем породжує ряд нових досліджень з цього питання.

Особливої уваги науковців потребують такі аспекти соціального захисту працівників як: облік витрат соціального призначення, можливі форми забезпечення соціального захисту в умовах браку фінансових ресурсів, аналіз соціальних потреб працівників та державне стимулювання соціальної відповідальності роботодавця. Деякі з представлених напрямів розглянуті в працях таких науковців як Пацула О.І. [5], Стрибулевич Т.О.[7], ГриньоваВ.М [1]., Гришнова О.А.[2], Новак І. [3] та інших. Існуючі дослідження з питань соціального захисту працівників дають підстави стверджувати, що соціальна діяльність підприємства має не менше значення ніж економічна, однак в умовах економічної нестабільності майже не виконує своєї соціальної функції. Недосконалість законодавства та ряд економічних та політичних проблем гальмують реформування системи соціального захисту населення, в тому числі працівників.

Ескалація економічних та політичних проблем в країні відбилася на економічній діяльності суб'єктів господарювання та спровокувала

загострення наявних соціальних проблем на підприємстві. Тимчасове заморожування соціальних стандартів на рівні держави призводить до збільшення ролі підприємств в забезпеченні соціального захисту працівників. В умовах економічної нестабільності, соціальний захист на рівні підприємств виконує окрім основних функцій: залучення нових працівників; мотивування праці; «прив'язка» персоналу до даного підприємства; скорочення конфліктів, ще одну не менш важливу функцію – підтримання працівників в складних життєвих умовах [4]. Відсутність державної підтримки та соціальна незахищеність працівників можуть спровокувати конфлікти на підприємствах, що негативно впливатиме на результати діяльності роботодавців та податкові надходження до держави. Роль держави, в сьогоденних умовах, зводиться до підтримання соціальної відповідальності бізнесу, недопущення зниження рівня життя працюючого населення та забезпечення економічної стабільності суб'єктів господарювання. В податковому кодексі України [6] передбачено заходи направлені на стимулювання соціальної активності роботодавців, але недосконалість систем обліку і звітності не сприяють ефективному управлінню витратами соціального призначення та є недостатньо прозорими.

Реформування соціального захисту працівників на рівні підприємства повинно охоплювати такі напрями як: удосконалення податкового законодавства, бухгалтерського обліку та фінансової звітності, розробку механізму управління витратами на соціальний захист працівників та пошук альтернативних варіантів надання соціальних гарантій. Наразі, виробничі підприємства України забезпечують переважно обов'язкові складові соціального захисту: соціальне та пенсійне страхування, охорону праці, дотримання санітарно-гігієнічних умов, забезпечення відпусток та оздоровлення. Зменшення фінансових ресурсів призводить до скорочення додаткових соціальних програм, навіть тих, які стимулюються з боку держави: забезпечення недержавного пенсійного страхування, професійне навчання та підготовка, безоплатне харчування та проїзд, культурний розвиток. Враховуючи економічні та політичні проблеми, які виникли в країні, суб'єктам господарювання необхідно мати внутрішні соціальні фонди, які дозволять акумулювати кошти на власних рахунках та служити джерелом додаткових фінансових ресурсів з одного боку, а з іншого дозволять підтримувати соціальний захист працівників на належному рівні та стимулювати поступове збільшення трудового потенціалу працівників. Узгоджена робота держави, суб'єктів господарювання та працівників, врахування інтересів кожної сторони є запорукою економічного процвітання та стабільності її учасників.

Список використаних джерел:

1. Гриньова В.М. Управління соціальним розвитком промислових підприємств: монографія / В.М. Гриньова, М.М. Новікова, М.В. Боровик. – Х.:ХНЕУ, 2008. –160 с.
2. Грیشнова О.А. / О.А. Грیشнова, Т.О. Никитюк // Соціальна відповідальність бізнесу в Україні: сучасний стан і перспективи розвитку соціально економіческие аспекты промьшленной политики. Актуальне проблеми управління человеческими ресурсами и маркетинг в контексте стратеги развития Украины: сб. науч. тр.. – Т.1. – Донецк: ИЭП:НАН Украины., 2007. – С. 23-378.
3. Новак І. Трудові відносини в умовах економічної кризи: тенденції розвитку та пропозиції щодо регулювання / І.Новак // Україна: аспекти праці. – 2010. – №1. – С. 23-26.2.
4. Новикова О.Ф. Направления повышения уровня социальной защиты работников угольной промышленности / О.Ф.Новикова // уголь Украины. – 1993. – №6. – С. 8-11.
5. Пацула О. І. Соціальні витрати підприємства та їх класифікація / О.І. Пацула // Вісник КНТЕУ. – 2006. – №3. – С. 26.92.
6. Податковий кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 13-14. – С. 112.
7. Стрибулевич Т.О. Зарубіжний та вітчизняний досвід ідентифікації соціальних витрат в обліково-аналітичних системах / Т.О. Стрибулевич // Економічний аналіз. – 2010. – № 5. – С.186-188.

**DESIGN MARKETING ACTIVITIES FOR IMPROVING EXPORT
PRODUCTION ENTERPRISE**

Пелінас Аліна В'ячеславівна

студентка Придніпровська державна академія будівництва та архітектури

This work provides information about the LLC MC "Rendpako" enterprise and analyzes its advertising campaign which was held by the enterprise on the territory of Ukraine and the Russian Federation.

Key words: market, competition, advertisement, undertaking, production, off-load, consumer, marketing strategies, export.

In the conditions of the market economy the realization of the advertising activity is one of the most perspective directions in the marketing to improve the economic effectiveness of the enterprise and to increase the product distribution on the home and foreign markets[4, p. 128].

Advertising activity has a special meaning in the conditions of severe competition. The advertising purposefully influences the market and is the tool of the needs formation [1, p. 10].

The object of the given work is Ukrainian and Hungarian enterprise LLC MC "Rendpako".

The subject of the given work is advertising activity of this enterprise.

Promotional activity is analyzed by many domestic and foreign scholars. The issue of advertising the subject of many works of renowned national experts:

G.L. Bahyeva, L.Y. Germogenova, E.H. Golubkova, P.S. Zavyalova, E.V. Popov.

The foreign authors of scientific papers are the following: U. Arena, J. Burnett, Z. Moriarty, J. Russell, D. Beauvais, A. Deyan, J. Drew Kotlet, B. Wells.

The advertising campaign is a complicated program of the communication which is tightly connected with all the marketing efforts of the company.

The main source for working out the strategy of the advertising campaign is a general marketing program, which is based on this the aims of the advertising campaign. As a rule the aim of the advertising adds up to convincing the potential buyers that the

product is rather useful and brings them to a thought that it is necessary to buy it. The company must clearly understand the aim of the advertising, i.e. the reason why the advertising campaign is held. The aim may include the formation of the name and prestige of the company in order to get a more stable position on the market. The aim may be the product distribution [3, p. 286]

Here is the succession of actions which is desirable for the advertising campaign:

- to define "the portrait" of your buyer;
- to define the aims of the advertising campaign;
- to define the main idea of the advertising campaign;
- to choose the forms of the advertisement placing;
- to count possible expenses for the advertising campaign;
- to sum up the results of the advertising campaign.

The characteristics of the Ukrainian and Hungarian manufacturing enterprise "Rendpako", are examined in this paper. This enterprise was founded in 1992 and since then has had successful commercial activity on the territory of Ukraine. Now its one of the Ukrainian market leaders on the basis of the stable long-term relations. It also has the reputation of the respectable organization which specializes in the output of the polyethylene and polypropylene packing.

The tasks of the LLC MC "Rendpako" advertising campaign:

- The advertising of the produced goods which are offered by the LLC MC "Rendpako" should be oriented on the formation of some level of consumer's knowledge about the offered products, on keeping the current consumers and gaining the new ones, including the active work with Russian dealers and manufacturers.

- Encouragement of the consumer to turn exactly to LLC MC "Rendpako";

- Desire to make a profitable customer a client of the enterprise;

- The assessment of the advertising campaign effectiveness which has been worked out.

A new advertising campaign was developed and presented which can be used by the company for expanding of the market in Russia. The idea to place advertisements about the enterprise in the following mass media: specialized printings, worldwide net Internet and via direct marketing will be expressed in the further research.

REFERENCES:

1. Артеменко О. Реклама: рушій торгівлі чи корупції?// Хрещатик, Київ. - 2000. - 25 грудня. – 10 с.
2. Ассэль Генри. Маркетинг: принципы и стратегия. - М., 1999. - 340 с.
3. Бревнов А.А. Маркетинг малого предприятия. - К., 1998. - 286 с.
4. Все о маркетинге. Сборник для руководителей предприятий, экономических и коммерческих служб. - М., 1999. - 128 с.
5. Гаркавенко С.С. Маркетинг. - К., 1998. - 388 с.
6. Катернюк А.В. "Рекламные технологии. Коммерческая реклама". - Ростов-на-Дону; 2001. – 133с.

ПОНЯТТЯ ЯКОСТІ ТОВАРУ У СИСТЕМІ МАРКЕТИНГУ

Войцеховська Р.С.

студентка ІЕПТ, НУ «Львівська політехніка»

Однією з найважливіших задач маркетингу є забезпечення конкурентних переваг своєї продукції, тобто забезпечення конкурентноздатності продукції підприємства. Досягти цього можливо завдяки високій якості продукції, що ви-робляється підприємством, і послуг, що надаються.

Проблемою якості як основного фактора забезпечення конкурентоспроможності підприємства займалися такі відомі науковці як Г.Азоев, Ф. Найт, В.Л. Дикань, А.Машнов, Т.Загорна, О.Дубров, С.Климент та інші.

Якість - це сукупність властивостей і характеристик продукції, які надають їй здатність задовольняти обумовлені або передбачувані потреби. Сучасний підхід до стратегії підприємництва полягає у тому, що якість є найбільш ефективним засобом задоволення вимог споживачів і одночасно зниження витрат виробництва. Якість продукції тісно пов'язана з споживною вартістю, тобто здатністю товару задовольняти певні потреби. Вона характеризує міру споживчої вартості, ступінь її придатності і корисності. А відповідно товар – це продукт, послуга, цінні папери, ідеї та знання, що можуть задовольнити потребу та призначені для продажу.

У практиці маркетингу зазвичай розрізняють три основні рівні товару (рис. 1).

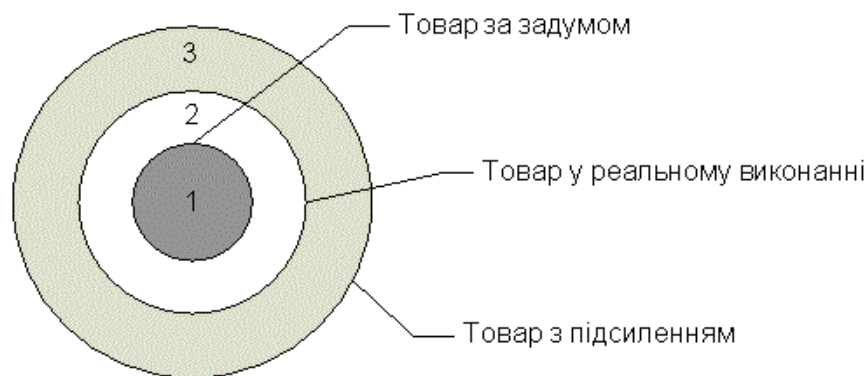

Рис. 1. Три рівні товару

Основний рівень — *товар за задумом*, який відповідає на запитання: що ж насправді купує покупець. Товар за задумом перебуває у центрі загального поняття товару. Він складається з послуг, засобів задоволення, що забезпечують вирішення проблеми, або переваг, які покупець бажає отримати, придбавши цей товар. Під час розробки товару фахівцям треба визначити основні вигоди, які покупець отримає після придбання товару.

Другий рівень — *товар у реальному виконанні*. На основі товару за задумом створюють товар у реальному виконанні. Кожен товар на цьому рівні має п'ять ознак: якість, властивості, дизайн, назву марки та упаковку.

Третій рівень — *товар із підсиленням (підкріпленням)* — передбачає надання споживачу додаткових послуг і вигод: монтажу, гарантії, доставки, надання кредиту, післяпродажного обслуговування тощо.

Споживачі можуть розглядати товар як складний набір вигод, що задовольняє їхні потреби. Під час розробки товару передусім визначають основні потреби покупця, які задовольнятиме товар. Далі розробляється товар у реальному виконанні та, нарешті, здійснюється пошук способів його підсилення з метою створення набору вигод, що найповніше задовольнятимуть споживача.

Сучасними стандартами регламентуються не тільки показники якості самих товарів, але і систем якості, зокрема таких елементів систем управління якістю, як: відповідальність керівництва за якість, навчання персоналу, аналіз контрактів, вхідний контроль покупної продукції, контроль документації, вимоги до документації з якості, перевірка контрольно-вимірювального та випробувального обладнання, вимоги до експлуатації (використання) продукції, збереження, пакування, перевезення, робота з рекамаціями.

Сучасні стандарти якості акцентують увагу на питаннях захисту довкілля та безпеки продукції. Рівень якості засвідчується присвоєнням товару певного сорту, класу, гатунку, які відображаються словами, цифрами, зірочками і спрощують покупцям процес ознайомлення і оцінки конкретних товарних пропозицій. Якісні характеристики впливають на

маркетингові заходи, які у свою чергу впливають на зміну самих якісних характеристик.

Конкурентноздатність товарів на ринку визначається тим, наскільки його якісні параметри задовольняють потреби потенційних споживачів. Сюди входять і якісні характеристики самого продукту, і продумана система керування ціною, і організація руху товару, і організація просування продукції на ринок. Саме сукупність якісних показників продукції визначає місце продукції (позиціонування) у тій частині сегменту цільового ринку, на який представляється ця продукція.

Якість продукції значною мірою визначається ефективністю системи управління якістю на підприємстві та належною організацією самого виробничого процесу. Система управління якістю, передбачає постійне вдосконалення маркетингової діяльності фірми, поліпшення якості продукції і задоволення потреб усіх зацікавлених сторін: споживачів, постачальників, персоналу, власників, суспільства в цілому за рахунок створення відповідного менеджменту на підприємстві.

Застосування систем якості надає підприємствам можливість істотно підвищувати ефективність своєї діяльності, забезпечувати споживачів продукцією і послугами, що відповідають потребам і вимогам законодавства. Створення ефективних систем якості, орієнтованих на впровадження сучасного досвіду в галузі організацій та технологій, забезпечує стійке становище підприємств на ринку.

Список використаних джерел:

1. Гаркавенко С. С. Маркетинг. Підручник. – Київ: Лібра, 2002.
2. Григорчук Т. В. Маркетинг. Частина друга. – К.: Університет «Україна», 2007.
3. ДСТУ ISO 9000-2001. Системи управління якістю. Основні положення та словник. – На заміну ДСТУ 3230-95; Введ. 27.06.2001 р. – К. : Держстандарт України, 2001.

РОЗРОБКА СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА НА ОСНОВІ УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ

Лінькова Олена Юріївна

кандидат економічних наук, доцент кафедри менеджменту Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»
м. Харків, Україна

Ключові слова: ризик, стратегія розвитку підприємства, ефективність.

Вступ. Зростання темпів зміни зовнішнього середовища, зменшення часу на реалізацію рішень, розвиток технологій і посилення конкуренції

роблять актуальним внесення змін до процесу розробки стратегії розвитку підприємства на основі управління ризиками. Проблеми стратегічного менеджменту активно досліджуються вітчизняними та закордонними вченими [1-11], але залишається недостатньо розкритим питання практичної розробки стратегії підприємства і використання в цьому процесі інформаційних технологій управління ризиками.

Постановка завдання. Метою публікації є аналіз процесу розробки стратегії розвитку промислового підприємства. Завдання публікації – провести аналіз методик управління ризиками промислового підприємства, розробити пропозиції щодо їх використання в процесі розробки стратегії.

Методологія. Керівництву промисловим підприємством приходиться вирішувати складні, багатокритеріальні та неформалізовані завдання за умов невизначеності і постійної зміни зовнішнього середовища. З одного боку найбільшої важливості в роботі менеджера набуває дослідницька діяльність, щодо узагальнення та систематизації практики. А з іншого знаходження логіки розвитку, яка відрізняється від практичного досвіду. Функціональна декомпозиція інформаційної системи підприємства містить: аналіз ринку, маркетинг, збут продукції; зв'язок з інформаційними системами вищого рівня; техніко-економічне планування; матеріально-технічне забезпечення, управління запасами; управління кадрами; управління фінансами; управління інноваційно-інвестиційною діяльністю; управління якістю; бухгалтерський облік. Але на практиці з різних причин більшість вітчизняних підприємств не використовують певні складові інформаційної системи. Інформаційні ризики – це небезпека виникнення збитків в результаті застосування підприємством інформаційних технологій. Моніторинг ризиків дає можливість не тільки заздалегідь вживати заходів щодо зниження їх негативного впливу на діяльність підприємства але й розробляти стратегію розвитку. В світі підготовлено стандарти і специфікації, які регламентують процедури управління ризиками (ISO 17799:2002 (BS 7799), GAO і FISCAM, SCIP, NIST, SAS 78/94 і COBIT). Найбільш актуальними заходами для мінімізації ризиків на вітчизняних промислових підприємствах є: визначення відповідальних за інформаційну безпеку; створення нормативних документів для персоналу; забезпечення резервних потужностей і дій підприємства для роботи в критичній ситуації. Для реалізації запропонованих заходів актуальним питанням стає перепроєктування організаційної структури промислового підприємства з метою: підвищення керованості; вирішенням поточних та стратегічних задач поставлених власниками підприємства; формування умов для постійного розвитку бізнесу. Переваги підходу до розробки стратегії з урахуванням інформаційного ризику: причинно-наслідкові

зв'язки в ланцюжку ресурси-мета (зменшення витрат ресурсів); підвищення мотивації персоналу (діапазон допустимої області ризику). Для того щоб швидко і без втрат обробляти весь потік інформації, пов'язаний з інформаційною системою підприємства, необхідно вибирати програмні продукти, які максимально відповідають потребам промислового підприємства: своєчасність інформації про продаж, прибуток та заборгованість по кожному товару; стійкість і надійність в плані обробки і зберігання інформації. Для загального аналізу роботи промислового підприємства необхідна інтеграція всіх програм з бухгалтерським пакетом. Дані можливості є у програм, що використовують технологію "Клієнт-сервер". Сучасні методики управління ризиками дозволяють оцінити існуючий рівень залишкових ризиків на промислових підприємствах. Існує багато методик аналізу ризиків, у тому числі з використанням CASE-засобів, адаптованих до використання у вітчизняних умовах. Існуюча методика CRAMM (the UK Government Risk Analysis and Management Method – аналізу та контролю ризиків) дозволяє: формалізувати та автоматизувати процедури аналізу та управління ризиками; оптимізувати витрати на засоби контролю та захисту; проводити комплексне планування і управління ризиками на всіх стадіях життєвого циклу інформаційних систем; скоротити час на розробку і супровід корпоративної системи захисту інформації; обґрунтувати ефективність запропонованих заходів захисту і контролю; управляти змінами; підтримувати безперервність бізнесу; приймати рішення з питань управління безпекою. Поступове впровадження технології управління ризиками дозволить не тільки захистити але й підвищити ефективність розробки стратегії розвитку промислового підприємства і продуктивність існуючих технологій, а також інтегрувати інформаційні системи різних рівнів.

Результати дослідження. Сучасні умови вимагають від системи управління промисловим підприємством: включення в цей процес процедур управління інформаційним ризиком, заснованих на моніторингу зовнішніх і внутрішніх факторів; використання експертних оцінок для вимірювання рівня та показників інформаційного ризику; створення інформаційної бази управління господарським ризиком, що включає підсистему інформаційних ризиків. Висновки. Використання у практиці господарювання методологічних положень урахування інформаційних ризиків дозволить значно підвищити ефективність процесу розробки стратегії розвитку промислового підприємства.

Основний напрямок для проведення подальших наукових досліджень в галузі розробки стратегії: автоматизація процесів управління.

Список використаних джерел:

1. Бартон Т., Шенкер У., Уокер П. Комплексный подход к риск-менеджменту: стоит ли этим заниматься : Пер. с англ. – М. : ИД «Вильямс», 2003.
2. Домарев Д.В., Домарев В.В., Прокопенко С.Д. Информационная безопасность // Защита информации. – 2013. http://www.epos.ua/view.php/pubs_2?archive&id=1369342800&start_from&subaction=showfull&ucat=2
3. Качалов Р.М. Управление хозяйственным риском М.: Наука, 2005.
4. Медведовский И. Особенности систем анализа информационных рисков на примере алгоритма ГРИФ <http://dsec.ru/>
5. Мишель М. Управление информационными рисками // Финансовый директор № 9, 2003 : www.sec.ru
6. Стулов Д.С. Оценка и управление рисками промышленных предприятий: Автореф. дис. канд. экон. наук / НГУ – Н. Новгород, 2002.
7. Управление информационными рисками. Экономически оправданная безопасность. / Петренко С. А., Симонов С. В. – ДМК Пресс, 2004. – 384 с.
8. Уткин Э. А и др. Управление рисками предприятия. – Теис, 2006.
9. http://www.harp.com.ua/about_the_company/
10. <http://www.yuzhcable.com.ua/>
11. <http://www.itexpert.ru/rus/ITEMS/77-33/>

ВНУТРЕННЯЯ СРЕДА ОРГАНИЗАЦИИ

Мацукевич А.В.

студентка, Полесский государственный университет
г. Пинск, Беларусь

Куделич К.В.

студентка, Полесский государственный университет
г. Пинск, Беларусь

Внутренняя среда организации представляет собой органичное сочетание ее внутренних переменных. Менеджер формирует и изменяет ее, когда это необходимо, но для этого он должен уметь выделять и знать эти переменные.

Внутренние переменные – это ситуационные факторы внутри организации.

Основные переменные в самой организации, которые требуют внимания руководства, это цели, структура, задачи, технология и люди.

Организацию можно рассматривать как средство достижения целей, которое позволяет людям выполнить коллективно то, чего они не могли бы выполнить индивидуально.

Основной целью работы большинства организаций является получение прибыли. Прибыль это ключевой показатель организации.

Выделяют три основных типа ориентации организации на прибыль:

- ее максимизацию;
- получение «удовлетворительной» прибыли, т.е. суть состоит в том, что при планировании прибыли она считается «удовлетворительной», если будет учитываться степень риска;
- минимизацию прибыли.

Структура организации отражает сложившееся в организации выделение отдельных подразделений, связи между этими подразделениями и объединение подразделений в единое целое.

Задачи организации традиционно делятся на три категории. Это работа с людьми, предметами, информацией.

Люди являются основой любой организации. Без людей нет организации.

Управление производством состоит в осуществлении управления процессом переработки сырья, материалов и полуфабрикатов, поступающих на входе в организацию, в продукт, который организация предлагает внешней среде.

Каждая система должна быть структурирована для эффективного функционирования. Чтобы эффективно обеспечивать достижение установленных целей, необходимо понять структуру каждой выполняемой работы, всех подразделений и организации в целом.

Сельскохозяйственный производственный кооператив «Валище» находится в юго-западной области Беларуси и характеризуется теплым умеренно влажным климатом.

Организационная структура представлена в растениеводстве 4 производственными участками, в животноводстве семью молочно-товарными фермами с общим поголовьем 6245 голов, в том числе коров 2124 голов, из них 2023 дойного стада, 171 голова мясного направления; 3 свинофермы с поголовьем 592 голов.

Кооператив располагает хорошо развитой дорожной сетью, расстояние до пунктов реализации сельскохозяйственной продукции в пределах 50 км.

Вся производимая продукция реализуется на внутреннем рынке республики.

Сельскохозяйственный производственный кооператив «Валище» является коммерческой организацией целью деятельности СПК является хозяйственная деятельность, направленная на получение прибыли.

Главной продукцией, производимой в СПК «Валище» является продукция животноводства (мясо КРС, свинина) и растениеводства (огромный удельный вес занимают зерновые).

За последние три года наблюдается относительная стабильность в структуре производственных затрат.

Что внутренняя среда на предприятии сформирована таким образом, что положительно влияет на процесс производства.

СПК «Валище» это сельскохозяйственное предприятие, главной целью которого является получение прибыли. Основной продукцией, выпускаемой в данном хозяйстве является молоко и мясная продукция.

Важно рассчитать, есть ли на предприятии резервы, за счет которых можно снизить себестоимость. Результаты данной операции представлены в таблице 1.

Таблица 1 – Расчет резервов снижения себестоимости молока

Фактор	Уровень факторных показателей		Коэффициенты регрессии	ΔX	P↓C
	СПК «Валище»	По лучшему предприятию			
X1	48,49	45,19	0,09421	7,46	0,35
X2	0,018	0,015	666,0847	-0,005	-0,44
X3	286,7	175,8	0,05482	-97,9	-2,3
X4	62,64	43,22	0,07241	-19,42	-0,96
X5	123,03	145,35	0,05818	17,32	0,73
X6	-0,78	-0,168	2,22239	-2,76	-1,93
Итого	-	-	-	-	-4,35

Примечание – Источник: собственная разработка

По полученным в ходе анализа данным, можно сделать вывод, что СПК «Валище» нормально функционирует и имеет перспективы дальнейшего развития в сфере производства сельскохозяйственной продукции.

Литература:

1. Аникин Б.А. Высший менеджмент для руководителя: учебное пособие. – М.: Инфра-М, 2000. – 336с.
2. Вершигора Е.Е. Менеджмент, курс лекций – М., 2001. – 394 с.
3. Веснин В.Р. Менеджмент для всех . - М.: Знание, 2004.с. -256.
4. Глухое В. В. «Основы менеджмента». — С. — Петербург.: «Спец. литература», 2004. – 281 с.
5. Дафт Р.Л. «Менеджмент», 2 – ое издание, Питер 2002, стр. 316.
6. Кабушкин Н.И. Основы менеджмента: Учебник. – Мн.: БГЭУ, 2004. – 285с.

7. Егоршин А.П. Управление персоналом – Н.Новгород: НИМБ, 2004. – 607с.
8. Любимова Н.Г. «Менеджмент - путь к успеху». М., 2002 – 265 с.
9. Вирский Е.А. Управление персоналом. -Мн.: Веды, 2003. 215 с.

ВИРОБНИЧІ ГРУПИ В СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ

Смолинець Ігор Богданович

асистент кафедри менеджменту, Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького

Висока конкуренція на продовольчому ринку, недостатня купівельна спроможність населення створюють достатньо суттєві проблеми для дрібних виробників сільськогосподарської продукції, зокрема в сфері її збуту, що зменшує дохідність цих господарств. В країнах Європейського Союзу нагромаджений значний досвід у вирішенні цієї проблеми за рахунок створення виробничих груп, що може бути використано і у вітчизняній господарській практиці.

Об'єднання виробників сільськогосподарської продукції існують в багатьох країнах світу, зокрема і в Європейському Союзі.

Основними вигодами такої консолідації сільськогосподарських виробників є:

- підтримка зі сторони ЄС для таких груп;
- спільна закупівля засобів виробництва (можливість використання з оптових цін, цінкових знижок, кращих умов оплати);
- сильніша маркетингова діяльність та можливість комунікації зі споживачами;
- можливості застосування сучасних технологій виробництва і інтенсифікація біологічного прогресу (обмін насінним матеріалом, використання кращих порід і сортів тощо);
- економія часу завдяки гуртовому постачанню і продажу;
- якісна і сортова уніфікація партії товарів і їх продаж гуртовим клієнтам, відповідно можливість досягнення відповідної ціни);
- створення власної мережі клієнтів (гуртові, переробні підприємства, заклади торгівлі та громадського харчування).

Особливу перспективність в європейському сільському господарстві, а відповідно і у вітчизняному, мають виробничі групи і маркетингові групи. Колектив виробників створюється на засадах добровільності. Виробники об'єднуються з метою пристосування до ринкових умов, покращення ефективності і господарювання, планування виробництва з врахуванням якості і кількості продукції, а також

організації і концентрації пропорції сільськогосподарської продукції і спільного придбання засобів виробництва. Європейський досвід засвідчує, що найчастіше ініціаторами створення виробничих сільськогосподарських груп виступають молоді люди, які володіють кращими фінансовими засобами, мають вищу освіту, а їх господарства краще організовані і є більшими за розмірами від середніх [1, с. 557-566].

Європейське законодавство про виробничі групи точно не визначає організаційно-правової форми, але вказує, що група може здійснювати господарську діяльність як самостійний господарюючий суб'єкт і самостійна правова форма. В Польщі, наприклад, це може бути кооператив, галузеве об'єднання (спілка), союз і товариство на основі капіталу (наприклад, товариство з обмеженою відповідальністю або акціонерне товариство). В Україні відсутні жодні законодавчі акти в цій сфері. Тому пропонується прийняття відповідного законодавчого акту, радше закону України "Про виробничі сільськогосподарські групи", в якому необхідно відмітити умови, яких повинна дотримуватися група та її члени, щоб можна було б розраховувати на відповідну фінансову підтримку.

Членами групи можуть бути фізичні і юридичні особи, які займаються сільським господарством. Виробнича сільськогосподарська група здійснює діяльність як підприємницька структура і як юридична особа при умові, що:

- утворена виробниками одного виду продукції або групи продукції;
- діє на основі статуту або умови (протокол установчих зборів);
- складається з членів, пайовиків або акціонерів, з яких жоден не може мати більше 20% голосів на загальних зборах спілників;
- в першому році діяльності досягають 51% задокументованих доходів з продажу продуктів групи, вироблених в господарствах членів групи;
- встановлені обов'язкові для членів групи засади щодо якості і кількості поставлених групі продуктів, способи приготування їх до продажу, відмічені у відповідних установчих документах.

Важливо, щоб законодавчо (на рівні Міністерства аграрної політики України) був запропонований перелік продукції чи її груп, для яких можуть створюватися виробничі групи. (наприклад, молоко, м'ясо свиней, продукти екологічного сільського господарства тощо), мінімальна кількість членів групи (найчастіше 5 осіб), мінімальна натуральна і вартісна величина товарної продукції. Причому для різних регіонів можуть бути прийняті різні умови (кількість членів, обсяги продукції) для визнання виробничої групи і надання їй фінансової допомоги. Однак, обов'язковою умовою такої допомоги має бути реєстрація групи як юридичної особи.

Ще однією важливою ціллю створення виробничих груп є концентрація і спеціалізація виробництва. Це досягається умовою щодо реалізації продукції членами групи в рамках групи не менше 51 відсотка у вартісній оцінці. Можуть бути прийняті і додаткові нормативні акти щодо реалізації в другому році не менше 60 % виробленої продукції членами групи, а в наступні роки – не менше 75 %. Крім посилення спеціалізації групи, це дозволить уникнути створення фіктивних груп, які б користалися з посередницьких послуг.

Список використаних джерел:

1. Lemanowicz M. Mechanizm udzielania pomocy finansowej grupom producentów rolnych (budżet krajowy i PROW) / Kwestia agrarna w Polsce i na świecie.-Warszawa: Wydawnictwo SGGW. 2010. – с. 557 – 566.
2. Українська науково-освітня мережа УРАН [електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.uran.net.ua>.

ВДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ КОНТРОЛЮ ВИКОРИСТАННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ВУГІЛЬНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

Гринишин Олена Олександрівна

студентка, Львівський національний університет імені Івана Франка
м. Львів

Економічний контроль є загальною системою державного і господарського управління, що здійснює нагляд за економічним і соціальним розвитком нашої держави.

Особливе значення контроль має на підприємствах вугільної промисловості. Він повинен здійснюватися відповідними службами, що дає можливість своєчасно виявляти недоліки при здійсненні операцій, вживати заходів щодо їх усунення. У зв'язку з цим контроль є постійно діючою функцією управління на підприємствах.

Контроль поточної господарської діяльності не завжди здійснюють комплексно, об'єднаними зусиллями ревізорів, економістів та інших спеціалістів об'єднань і підприємств. Ним повинні займатися спеціалісти, які знають економіку та технологію виробництва [3].

Відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» організація внутрішньогосподарського контролю покладається на керівника підприємства [1].

Розглянемо систему контролю на основі ВП «Шахта Червоноградська». На шахті контроль здійснюється :

- за відвантаженням продукції (вугілля).

Бухгалтер, що відповідає за ведення бухгалтерського обліку відвантаження продукції складає таблицю, де зазначає: залишок вугілля на складі на початок кожного місяця, скільки видобуто вугілля в кожному місяці, яку кількість вугілля відвантажено на ПАТ «Львівська вугільна компанія» центральну збагачувальну фабрику, а також - іншим споживачам.

Економісти контрольно-ревізійного відділу Державного підприємства «Львіввугілля» (далі - ДП «Львіввугілля») ревізію проводять відповідності до Інструкції «Про організацію та проведення контрольних заходів щодо фінансово-господарської діяльності на підприємствах, в установах і організаціях, що належать до сфери управління Міністерства вугільної промисловості України», затвердженої наказом Мінвуглепрому України від 28.06.2007 №200 [2].

Управління внутрішнього фінансового контролю Міненерговугілля проводить перевірки фінансово-господарської діяльності шахти. Згідно аудиторського висновку Управління внутрішнього фінансового контролю Міненерговугілля застосовуються заходи по усуненню недоліків.

Оскільки, контроль за використанням необоротних активів полягає в розробці системи заходів, спрямованих на підвищення коефіцієнтів рентабельності і виробничої віддачі необоротних активів.

Для цього на основі контрольної інформації визначаються резерви ефективного використання необоротних активів - зниження потреб в них за рахунок підвищення коефіцієнтів їхнього використання в часі і по потужності, оскільки між цими двома показниками існує зворотна залежність. Критеріями ефективності використання необоротних активів є: рентабельність (відношення суми прибутку до середньої вартості необоротних активів) та фондвіддача (відношення обсягу зробленої або реалізованої продукції до середньої вартості основних засобів). Звідси ефективність використання основних засобів є важливим фактором оптимізації собівартості продукції, що впливає на фінансовий результат діяльності підприємства.

Отже, контроль за ефективним використанням необоротних активів можна розглядати як заходи щодо скорочення потреби в обсязі їх фінансування і підвищення темпів економічного розвитку підприємства за рахунок раціонального використання власних фінансових ресурсів [5].

Проаналізуємо показники використання основних засобів ВП «Шахта Червоноградська» упродовж 2011 – 2013 рр.

Таблиця 1

Показники використання основних засобів ВП «Шахта Червоноградська» у 2011 – 2013 рр.

Показники	Роки			Відхилення (+,-) 2013 року від:	
	2011 рік	2012 рік	2013 рік	2011 року	2012 року
Обсяг реалізованої продукції, тис. грн.	66513	33668	323	-66190	-33345
Середньорічна вартість ОЗ, тис. грн.	132903	148685	155266	+22363	+6581
Середньооблікова чисельність працюючих, осіб	1396	1330	1296	-100	-34
Фондвіддача, грн.	0,50	0,23	0,002	-0,50	-0,22
Фондомісткість, грн.	2,00	4,42	480,70	+478,70	+476,28
Фондоозброєність, тис. грн./чол.	95,20	111,79	119,80	+24,60	+8,01

Аналіз використання основних засобів на ВП «Шахта Червоноградська» свідчить, що основні їх показники у 2013 р., порівняно з попередніми, дещо погіршилися. Зазначимо, що загалом підприємство має вкрай низькі показники віддачі основних засобів та їх використання у звітному році. Зростання середньорічної вартості основних засобів на 6581 тис. грн. та значне зниження обсягу реалізованої продукції на 33345 тис. грн. призвели до зниження фондівіддачі основних засобів на 0,22 грн. Фондомісткість основних засобів значною мірою зросла, що також свідчить про зниження ефективності використання основних засобів.

Для покращення використання основних засобів необхідною умовою є проведення постійного огляду об'єктів постійно діючою комісією шахти. Потрібно розглянути різні варіанти ремонту модернізації та підтримання технічного стану основних засобів, а також окреслити варіанти повного видобування на максимальну загрузку виробітку, по ширшому наданню послуг забезпечення вугіллям потреби як юридичних, так і фізичних осіб.

Головним для підприємства є не створення системи контролю, яка гарантувала б повну відсутність відхилень, помилок в роботі, а побудувати систему, яка б допомагала їм своєчасно виявляти та усувати, сприяючи підвищенню ефективності діяльності підприємства. Особливе значення для побудови такої системи відіграє її раціональна організація. Для досягнення оптимального результату від організації системи внутрішньогосподарського контролю операцій з використання основних засобів на рівні окремого господарюючого суб'єкта необхідно виходити з особливостей його діяльності та організаційної структури.

Найбільш доцільним для великих підприємств вугільної промисловості є введення до їх штату окремого працівника (бухгалтера-контролера), за яким в посадовій інструкції необхідно закріпити відповідні функціональні обов'язки [4, с.118], а також внесення до Колективного договору шахти пункту щодо вдосконалення контролю за рахунок проведення перевірок відповідними аудиторськими фірмами або запровадження внутрішнього аудиту.

На середніх та малих підприємствах вугільної промисловості здійснення контрольних функцій слід закріпити в посадових інструкціях за працівниками відділів, які пов'язані зі здійсненням господарських операцій з використання основних засобів.

Такий підхід дозволить побудувати раціональну систему контролю необоротних активів, що дасть можливість, по-перше, сформулювати ефективну амортизаційну політику; по-друге, своєчасно виявляти резерви ефективності використання необоротних активів.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.99 № 996-XIV із змінами та доповненнями. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: // <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
2. Інструкція «Про організацію та проведення контрольних заходів щодо фінансово-господарської діяльності на підприємствах, в установах і організаціях, що належать до сфери управління Міністерства вугільної промисловості України» від 08.06.07 № 200. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: // <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
3. Бутинець Ф.Ф., Виговська Н.Г., Малюга Н.М., Петренко Н.І. Контроль і ревізія: Підручник для студентів спеціальності «Облік і аудит» вищих навчальних закладів. / За редакцією проф. Ф.Ф. Бутинця. – 3-є вид., доп. і перероб. – Житомир: ПП «Рута», 2002. – 544 с.
4. Гончарук Я.А. Рудницький В.С. Аудит: Навч. посібник. / Я.А. Гончарук В.С. Рудницький. – Львів: Світ, 2002. – 296 с.
5. Калюга В.Є. Фінансово-господарський контроль у системі управління: монографія / В.Є. Калюга. – К., 2005. - 360 с.

ЕТАПИ ОЦІНКИ РИЗИКІВ СУТТЄВОГО ВИКРИВЛЕННЯ В ПРОЦЕСІ АУДИТУ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

Грушковська Ольга Сергіївна

аспірантка Кіровоградського національного технічного університету

На практиці вивчення системи внутрішнього контролю клієнта і оцінювання рівня ризику контролю суттєво різняться залежно від клієнта. При роботі з невеликими підприємствами аудиторі досягають тільки певного рівня розуміння, достатнього для оцінювання можливості аудиту фінансової звітності і середовища контролю. Це потрібно, щоб виявити ставлення адміністрації підприємства до контролю і також визначити рівень адекватності облікової системи клієнта. Часто, щоб провести аудит найбільш ефективно, процедурами проведення тестів контролю зневажають, а ризик контролю визначають максимально високим. Працюючи на великих господарських системах, аудитор планує свою роботу таким чином, щоб оцінюваний рівень ризику суттєвих викривлень вважався низьким щодо більшості сегментів аудиту. Процес оцінки ризиків суттєвого викривлення можна поділити на два основних етапи.

Перший етап - це визначення слабких місць у процедурах СВК підприємства, які можуть мати вплив на достовірність фінансової звітності, а отже формують ризики суттєвого викривлення.

Другий етап - це визначення того, які з ідентифікованих складових ризиків суттєвого викривлення вимагають особливого розгляду аудитором, тобто є суттєвими ризиками. Важливим моментом у процесі визначення складників та оцінки ризиків суттєвого викривлення є ідентифікація виявлених ризиків з конкретними класами операцій, показниками фінансової звітності та інформацією, яка підлягає розкриттю. З цієї точки зору всі контрольні процедури, які має СВК підприємства, можна поділити на такі групи:

перша група процедур СВК: це процедури, виконання яких безпосередньо пов'язано з твердженням, яке містить конкретний показник фінансової звітності, або інформація, яка підлягає розкриттю. Наприклад, процедура інвентаризації товарів напряму пов'язана з твердженням про існування запасів (товарів) на дату складання балансу.

друга група процедур СВК: це процедури, які можуть вплинути на фінансові звіти в цілому або потенційно впливають на багато тверджень. Як правило, це процедури, які визначають якість функціонування середовища контролю. Наприклад, на підприємстві нерегулярно відбуваються засідання ради директорів, розпорядчі документи адміністрації можуть мати нечіткі формулювання, протягом року керівництво видавало багато усних розпоряджень, які отримували документальне оформлення більш пізньою датою. Зрозуміло, що такі факти навряд чи будуть мати вплив на ризики суттєвого викривлення за класами операцій, залишками на рахунках та розкриття інформації. Більш значний вплив може мати недостатня компетентність управлінського персоналу.

Після того як встановлено складові частини ризику суттєвого викривлення, починається другий етап - оцінка їх суттєвості.

Ідентифікація суттєвих ризиків є справою професійного судження аудитора. При вивченні характеру ризиків аудитор розглядає низку питань, в тому числі таких як:

чи пов'язаний ризик з нещодавніми подіями в бухгалтерському обліку, економічними або іншими подіями, а отже, вимагає особливої уваги,- складність здійснюваних господарських операцій,

- чи стосується ризик суттєвих операцій, які здійснюються, зі зв'язаними сторонами,

- рівень суб'єктивізму в процесі оцінки фінансової інформації, яка пов'язана з цим ризиком, особливо тієї, що містить широкий діапазон оцінки невизначеності, чи стосується ризик суттєвих операцій, що виходять за межі звичайної діяльності підприємства або ж виглядають незвичайними з інших причин.

Після того коли аудитор виділив ризики, які на його професійне судження є суттєвими, йому необхідно оцінити структуру відповідних

процедур контролю на підприємстві, якщо до цього вони не були ним проведені. Це є необхідною умовою для того, щоб прийняти ефективне рішення стосовно складу, обсягу та часу проведення майбутніх процедур отримання доказів, на підставі яких буде формуватись аудиторський висновок.

Результати ідентифікації складників та оцінки ризиків суттєвого викривлення повинні обов'язково бути задокументовані аудитором.

Список використаних джерел:

1. Закон України "Про аудиторську діяльність" № 140- V від 14 вересня 2006 року.
2. Міжнародні стандарти аудиту, надання впевненості та етики. Видання 2006 року. - К.: ТОВ "ШФМЦАУ" Статус", 2006. -1152 с.
3. Адаме Р. Основы аудита: Пер. с англ./ Под ред. Я.В. Соколова. -М: Аудит, ЮНИТИ, 1995. - 398 с: ил.
4. Арене А., Лоббек Дж. Аудит. Пер. с англ.; гл. ред. серии проф. Я.В. Соколов. - М: Финансы и статистика, 1995. - 560 с.

УПРАВЛІННЯ ГОТОВОЮ ПРОДУКЦІЄЮ

Мішінева Юлія Миколаївна

студентка кафедри «Облік і аудит», Кримський економічний інститут ДВНЗ «КНЕУ ім. В. Гетьмана»

Відповідно до П(с)БО – 9 «Запаси»: «Готова продукція – це продукція, яка виготовлена на підприємстві, в установі, призначена для продажу і відповідає технічним та якісним характеристикам, передбаченим договором або іншим нормативно-правовим актом» [4].

Актуальність і значимість управління готової продукції полягає в тому, що результатом діяльності будь-якого виробничого підприємства чи організації є випуск готової продукції, виконання робіт або надання послуг. В результаті, вартість готової продукції, робіт, послуг переходить зі сфери виробництва в сферу обігу. Для того щоб правильно і вчасно здійснювати облік результатів виробничої діяльності організація повинна вибрати і закріпити у своїй обліковій політиці ряд основних принципів і методів з обліку готової продукції, варіанти яких викладені і закріплені в законодавчих актах і рекомендаціях.

Обсяг випуску та продажу готової продукції є основним показником, що характеризує діяльність підприємства. За своїм економічним змістом обсяг проданої продукції характеризує кінцевий фінансовий результат

роботи підприємства, виконання своїх зобов'язань перед споживачами, ступінь участі в задоволенні потреб ринку.

Метою управління готовою продукцією є мінімізація витрат, пов'язаних з випуском та реалізацією готової продукції.

Реалізація даної мети вимагає постановки наступних завдань:

- планування та прогнозування оптимальних розмірів випуску готової продукції та підвищення кваліфікації працівників, зайнятих випуском продукції;

- побудова моделей узгодженості виробництва та реалізації готової продукції;

- скорочення термінів виконання заказів, які можуть оптимізувати випуск готової продукції в умовах зміни кон'юктури ринку збуту;

- визначити максимальний обсяг виробництва в натуральних, умовно-натуральних і вартісних показниках;

- визначити оптимальний розмір серії готової продукції;

- визначити обсяг збуту виходячи з сезонних коливань та інших факторів, що впливають на попит;

- визначити собівартість готової продукції.

Управління готовою продукцією повинно забезпечити контроль за виконанням завдань по випуску продукції згідно з договірним асортиментом на всіх стадіях її руху; зберіганням готової продукції за обсягом, асортиментом і якістю (в місцях складування і в дорозі); своєчасним виписуванням документів на відвантаження; поданням розрахункових документів покупцям та їх контроль за своєчасним здійсненням платежів; використанням матеріальних і фінансових ресурсів за допомогою складання планових і фактичних калькуляцій собівартості продукції [3, с.198].

Інформаційна база для прийняття рішень з управління готовою продукцією :

- 1) Облікова політика підприємства - Наказ про облікову політику.

- 2) Бухгалтерська документація (первинні документи та облікові регістри).

- 3) Фінансова звітність - Звіт про фінансове становище (рядки 1100-1103) , Звіт про сукупний дохід (рядки 2000-2050) , «Примітки до річної фінансової звітності" (розділ XVIII «Запаси» , ряд 900).

- 4) Документи управлінського обліку - планові та фактичні калькуляції.

- 5) Документи служби внутрішнього контролю - довідки та підтвердження достовірності даних бухгалтерського обліку та форм звітності .

- 6) Документи контрольно -аналітичного відділу- довідка про динаміку та структуру , оборотності готової продукції , EPQ аналіз .

7) Документи планово -економічного відділу - бюджет виробництва та виробнича програма .

Отже , для ефективного управління готовою продукцією будуть надані наступні методи і моделі прийняття рішень в управлінні готовою продукцією:

1) Модель EPR. Використання даної моделі дозволяє розрахувати максимальний розмір однієї партії продукції, яка випускається. Для цілей управління результати даної моделі дозволяють мінімізувати сукупні витрати, пов'язані з переробкою та подальшим зберіганням одиниць запасів готової продукції. Використання даної моделі дозволяє розрахувати максимальний розмір однієї партії продукції, що випускається:

$$EPR = \sqrt{\frac{2 \times S \times Q}{c}}$$

де EPR – кількість одиниць випуску в одній виробничій партії, S – витрати з переробки, c – вартість зберігання одиниць готової продукції на протязі року, Q - плановий випуск продукції.

2) Модель EPQ. При використанні даної моделі розмір серії (партії продукції) розраховувати за формулою:

$$EPQ = \sqrt{\frac{2 \times S \times F}{P \times C \times \left(1 - \frac{N}{M}\right)}}$$

де EPQ – розмір серії, S – плановий річний об'єм реалізації продукції в натуральному виразі, F – витрати на підготовку однієї серії, P – середні перемінні витрати, C – витрати на зберігання в частках (%) від вартості середньорічного запасу готової продукції, N – максимально ймовірний об'єм збуту, M – максимально ймовірний об'єм виробництва за певний період.

$$\text{Оптимальна кількість серій за рік } (Q) = \frac{N}{EPQ}$$

3) Для ефективного управління готовою продукцією необхідно скласти баланс руху товарних залишків готової продукції з використанням наступної формули:

$$ГП_{пл.к.} = ГП_{п.} + В_{пл.} - ОР_{пл.},$$

де ГП_{пл.к.} – плановий залишок готової продукції на кінець року, ГП_{п.} – готова продукція на початок (залишок), В_{пл.} – плановий випуск продукції, ОР_{пл.} – плановий об'єм реалізації готової продукції.

4) Метод ABC - аналіз. Використовується в управлінні запасами готової продукції на складі, при цьому усі запаси умовно поділяють на три групи:

а) включає невелику кількість ТМЦ з максимальною ціною;

б) готова продукція, яка має менше значуще значення порівняно з групою а) та підрахунок яких ведеться щомісячно;

с) широкий асортимент продукції з низькою вартістю, виробляється у великих кількостях.

Отже, можна зробити висновок, що управління готової продукції є важливою частиною в діяльності підприємства. Зазначені моделі допоможуть прийняти менеджеру зважені рішення, більш раціональні, які сприятимуть ефективній діяльності підприємства. А саме система бухгалтерського обліку дає дані для проведення даних моделей з управління.

Список використаних джерел:

- 1) Бабіч В. В. Фінансовий облік (облік активів): Навч. посіб./ В. В. Бабіч, С. В. Сагова. – К.: КНЕУ, 2006. – 282 с.
- 2) Байрам М.К. Фінансовий облік: Навч.посібник.Ч.1./ М.К. Байрам, О.В., Сметанко. – Сімферополь: «Таврія».2005-280 с.
- 3) Волкова І. А. Фінансовий облік – 1: Навч.посібник./ І. А. Волкова. – К.:Центр учбової літератури, 2008. – 228 с.
- 4) П(с)БО 9 «Запаси», затверджений наказом Міністерства фінансів України від 20.10.1999 р. № 246 (зі змінами та доповненнями на 10.01.2012р). / М-во юстиції України. – К., 1999. – № 751/4044, підстава 1556-11.

ПИТАННЯ ОБЛІКУ МАТЕРІАЛЬНИХ ВИТРАТ В ОБЛІКОВІЙ ПОЛІТИЦІ ПІДПРИЄМСТВА

Муединова Ленура Яшаровна

студентка Кримського економічного інституту ДВНЗ «КНЕУ»
ім. В. Гетьмана»

Під обліковою політикою підприємств розуміють обрану підприємством сукупність способів ведення бухгалтерського обліку — первісного спостереження, вартісного виміру, поточного групування та підсумкового узагальнення фактів господарської (статутної та іншої) діяльності. Облікова політика підприємства містить ряд елементів від яких залежить результат фінансової діяльності: тривалість операційного циклу; порядок віднесення необоротних матеріальних активів до малоцінних необоротних матеріальних активів і основних засобів та методи нарахування амортизації основних засобів; переоцінка і методи амортизації нематеріальних активів; методи вибуття запасів; порядок визначення резерву сумнівних боргів; резерв для забезпечення майбутніх

витрат; порядок визнання доходу, зв'язаного з наданням послуг; перелік і склад статей калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) [3]

.Матеріальні витрати — це вартість витрачених матеріалів, малоцінних та швидкозношуваних предметів (далі — МШП) на виробництво продукції, робіт або послуг (далі позначатимемо ці поняття одним словом «продукція», але все сказане нижче буде справедливим також і для робіт, і для послуг), а також матеріалів і МШП, витрачених на адміністративні, збутові та інші потреби підприємства [4]

Оскільки витрати підприємства є досить важливим показником діяльності, що впливає на формування облікової політики будь-якого підприємства, то, перш за все, необхідно детально розібратися в економічній сутності даного показника та нормативному аспекті його визначення. Вивчення спеціальної економічної літератури дозволило зробити висновок про те, що більшість авторів не приділяє належної уваги цьому питанню. [3]

Найбільш важливі моменти, що стосуються порядку і організації обліку витрат торговельних підприємств повинен містити в собі Наказ про облікову політику підприємства.

Щодо обліку витрат підприємствами торговельної галузі, на жаль слід зазначити, що цією проблемою майже ніхто не переймається. На нашу думку, досить корисним для таких підприємств в своїй обліковій політиці було б звернути увагу на наступні моменти:

- ступінь взаємозв'язку між фінансовим та управлінським обліком витрат (застосовується моністична (інтегрована) або автономна система обліку);

- оперативність обліку витрат (підприємство використовує систему обліку фактичних (минулих) витрат або систему обліку стандартних витрат – розробляються стандарти на використання товарно-матеріальних цінностей, необоротних активів тощо, а потім здійснюється облік фактичних витрат з виявленням відхилень від нормативів);

- об'єкти обліку витрат та об'єкти калькулювання (віднесення) витрат (надається перелік об'єктів обліку витрат та об'єктів калькулювання, таких як собівартість реалізації, тощо);

- номенклатура місць виникнення витрат та центрів витрат (зазначається перелік місць виникнення витрат та центрів витрат (склад, відділ, секція і т.д.));

- номенклатура центрів відповідальності (наводиться перелік центрів відповідальності на підприємстві, в яких у рамках одного облікового процесу місця виникнення витрат суміщають з відповідальністю менеджерів, що їх очолюють);

– порядок розподілу витрат на залишок нереалізованих товарів (визначається, чи доцільно робити такий розподіл, якщо доцільно, то яким чином він повинен відбуватися);

– синтетичний облік витрат (зазначається варіант обліку витрат: з використанням рахунків класу 8 “Витрати за елементами”; з використанням рахунків класу 9 “Витрати діяльності”; з використанням водночас рахунків класу 8 “Витрати за елементами” та рахунків класу 9 “Витрати діяльності”) [3];

– аналітичний облік витрат (наводиться розмежування витрат за кожною класифікаційною групою, необхідне для потреб аналітичного обліку. Надається повний перелік статей витрат, за якими ведеться облік – наводиться перелік статей адміністративних витрат: зарплата адміністративно-управлінського персоналу, відрахування на соціальне страхування, амортизація необоротних активів адміністративного призначення, витрати на відрядження працівників адміністрації; витрати на банківські послуги; витрати на юридичні, аудиторські послуги; утримання автотранспорту адміністративного призначення; витрати на охорону; поштові витрати; інші витрати, пов’язані з утриманням адміністрації.

Правильно сформована облікова політика будь-якого підприємства суттєво впливає на реальність показників собівартості, прибутку, податку на прибуток та фінансового стану підприємства. Ознайомлення з обліковою політикою дозволяє здійснювати порівняльний аналіз показників діяльності підприємства за різні звітні періоди, а також порівняльний аналіз діяльності різних підприємств [5]

Отже, облікова політика є важливим інструментом організації бухгалтерського обліку і фінансової звітності. В роботі визначено, що облікова політика – це сукупність принципів, методів і процедур, що використовуються підприємством для складання та подання фінансової звітності. Згідно з визначенням, облікова політика підприємства базується на основних принципах обліку та звітності. Під принципами бухгалтерського обліку розуміють правила, якими необхідно керуватися при вимірюванні, оцінці та реєстрації господарських операцій і при відображенні їх результатів у фінансовій звітності. Під час розробки облікової політики враховують вимоги до якісних характеристик бухгалтерського обліку та фінансової звітності, викладені, методи та процедури, передбачені іншими П(С)БО, норми й нормативи, встановлені законодавчими актами України.

Список використаних джерел:

1. Сопко В.В., Завгородній В.П. Організація бухгалтерського обліку, економічного контролю та аналізу. Підручник. КНЕУ, 2009 р.

2. Закон України "Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні", № 996-ХІ від 16.07.99 р., з наступними змінами і доповненнями № 663-VII от 24.10.2013
3. Кудінов Е.О. Витрати: особливості тлумачення та впливу на формування облікової політики торговельних підприємств /Е.О Кудінов <http://eztuir.ztu.edu.ua/3747/1/179.pdf>
4. П(С)БО -16 "Витрати" від 31.12.99 № 318, з наступними змінами і доповненнями от 27.06.2013 г. №627
5. Олар О. Облікова політика підприємства / О.Олар Режим доступу <http://conf-cv.at.ua/forum/43-315-1>
6. Костенко О.М. Облікова політика як внутрішньогосподарський інструмент впливу на формування прибутковості підприємства // Економіка і держава. – 2009. – № 6 . – С. 71-78

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОНАННЯ АУДИТУ ОПЕРАЦІЙ З ОСНОВНИМИ ЗАСОБАМИ В УМОВАХ ВИКОРИСТАННЯ НОВІТНІХ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Царенко Михайло Михайлович

студент економічного факультету Харківського національного університету імені В.Н. Карабіна

Глушач Юлія Станіславівна

старший викладач Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна

Значний прогрес в аудиторській роботі взагалі, та в аудиті операцій з основними засобами як однієї з важливіших її частин зокрема, може бути досягнутий за рахунок використання комп'ютерної техніки та програмного забезпечення. Застосування цих новітніх сучасних технологій забезпечує оперативність і більшу точність виконання аудиторських процедур. Комп'ютерні програми дають можливість швидко виконати найбільш трудомісткі завдання: наприклад, при аудиті операцій з основними засобами перевірити правильність нарахування амортизації, провести необхідні аналітичні розрахунки, пов'язані з використанням основних засобів (фондовіддача, фондомісткість, фондоозброєність, рентабельність використання та ін.)

Використання комп'ютерних програм в аудиті вимагає розроблення спеціальних методик. При цьому слід зазначити, що мета і сфера діяльності аудитора не змінюються, коли йдеться про застосування під час аудиторської перевірки комп'ютера та комп'ютерних технологій.

Прикладна програма може поставити аудитора перед необхідністю використання комп'ютера не лише як технічного приладу, а й як засіб контролю. Ці різні варіанти використання комп'ютера відомі як «Методи аудиту за сприяння комп'ютера (далі за текстом - МАСК)». Їх можна використовувати із залученням усіх відомих типів і конфігурацій комп'ютерів.

Методи аудиту операцій з основними засобами за сприяння комп'ютера може використовуватися для виконання різноманітних процедур перевірки, включаючи: - тестування подробиць обробки інформації в системі обліку об'єктів основних засобів клієнта, фінансова звітність якого перевіряється аудитором; - аналітичний огляд процедур для виявлення невизначених випадків; - доступ до необхідних файлів даних і бібліотек; - тести на відповідність програмних засобів і систем управління та обліку.

Ефективність аудиту операцій з основними засобами має підвищитися за допомогою методів аудиту за сприяння комп'ютера з погляду отримання найкращих доказів (більш точних розрахунків та ін.).

Плануючи перевірку операцій з основними засобами, аудитор мусить розглянути відповідну комбінацію організації і методів аудиту за допомогою комп'ютера. Необхідно врахувати фактори, що впливають на прийняття рішень у разі використання комп'ютера, а саме: - знання комп'ютера, кваліфікацію і досвід аудитора - виконавця; - сумісність методів аудиту за сприяння комп'ютера і технічних засобів, на котрих програмне забезпечення буде функціонувати; - ефективність; - синхронізацію у часі.

Коли аудитор починає аудит у середовищі електронної обробки даних (далі за текстом - ЕОД), він повинен мати необхідні навички і досвід роботи з технікою, яка виконує підрахунки, або залучити до роботи спеціаліста і делегувати йому частину своїх функцій. Аудитор мусить знати ЕОД, щоб спланувати і використати результати методів аудиту за сприяння комп'ютера. Рівень необхідних знань залежить від складності і конфігурації конкретного методу аудиту і програмного забезпечення контролю, а також системи обліку клієнта. Аудитор мусить розуміти, що використання методів аудиту операцій з основними засобами за сприяння комп'ютера за конкретних обставин може вимагати значно вищого класу комп'ютера і навичок роботи на ньому. Може виникнути необхідність допомоги персоналу клієнта для забезпечення роботи технічних засобів у найсприятливішій для аудитора години, завантаження і запуску пакетів програм методів аудиту за сприяння комп'ютера на комп'ютерах клієнта, забезпечення копій даних у формі, яка необхідна аудитором. У ситуаціях, коли час перевірки обмежений, аудитором доцільно планувати саме використання методів аудиту за сприяння комп'ютера, оскільки це скорочує витрати часу порівняно зі звичайними методами огляду й аналізу

взагалі, та під час операцій з основними засобами в тому числі. Адже аудит операцій з основними засобами може супроводжуватися проведенням великих розрахунків та порівняльними аналізами, які, безперечно, значно легше робити із застосуванням комп'ютерних технологій.

Основні дії аудитора у разі використання прикладної програми методів аудиту операцій з основними засобами за сприяння комп'ютера наступні: а) визначити мету прикладної програми; б) визначити зміст файлів об'єкта аудиту; в) визначити типи операцій і способи, котрі необхідно перевірити; г) визначити аудиторські процедури у системі прикладної програми; д) розподілити обов'язки між комп'ютерним персоналом та керівництвом; е) зіставити вигідності від використання програми забезпечення комп'ютера (далі за текстом – ПЗК) з витратами на її впровадження; є) оцінити рівень впевненості, що ПЗК будуть правильно оформлені та в необхідний спосіб зафіксовані і зареєстровані; ж) визначити дефіцит в комп'ютерній техніці і вміння користуватися нею; з) використати функції програми й оцінити отримані результати.

Специфіка роботи з прикладними методами аудиту операцій з основними засобами за сприяння комп'ютера залежатиме від параметрів і властивостей самої програми, тому аудитору необхідно: ухвалити технічні моменти і виконати огляд роботи з використанням методів аудиту за сприяння комп'ютера; зробити огляд засобів керування системою ЕОД підприємства, наприклад, з'ясувати можливість внесення виправлень у систему програми і доступ до бази даних. Якщо аудитора не задовольняє організація робочого місця під час використання комп'ютера клієнта, він має право обробляти інформацію за допомогою методів аудиту за сприяння комп'ютера на іншому, більш придатному для поставленої мети комп'ютері; слід гарантувати відповідну інтеграцію та імплементацію висновків аудитора в процесі контролю.

Процедури, які виконуються аудитором для управління контрольними прикладними програмами, можуть включати: а) участь у проекті і тестуванні комп'ютерних програм; б) отримання гарантії того, що програма працює відповідно до деталізованої спеціалізації; в) перевірку відповідності конфігурації комп'ютера клієнта вимогам установки ПЗК; г) перевірку програми на великих тестових файлах перед запуском в основну роботу; д) перевірку можливості обробки ПЗК необхідного обсягу і кількості інформації; е) перевірку правильності функціонування ПЗК - адекватність інформації вводу-виводу; є) організацію відповідного контролю за доступом до ПЗК, який виключає несанкціонований доступ і маніпуляцію даними.

Використовуючи методи аудиту операцій з основними засобами за сприяння комп'ютера, аудитор може визнати необхідним залучення співробітника клієнта, який працює за комп'ютерним фахом. У такому разі

аудитор мусить впевнитися в тому, що не існує можливості втручання в роботу ПЗК з боку співробітника клієнта і, як наслідок, не буде впливу на результати тестування під час аудиторської перевірки.

Узагальнюючи вказане, можна зробити висновки, що використання ЕОМ в аудиторському процесі суттєво впливає і на процес контролю. З'являється можливість майже повністю автоматизувати контрольні процедури, що суттєво зменшує їх трудомісткість. Це фактор є суттєвим саме для аудиту операцій з основними засобами, адже, наприклад, перевірка правильності нарахування амортизації, її розподіл за видами витрат, визначення залишкової вартості кожного з об'єктів основних засобів (невиключно) є достатньо складними процесами, особливо, коли для різних груп основних засобів застосовуються різні методи нарахування амортизації, коли на обліку багато об'єктів та мають місце інші суб'єктивні нюанси. Окрім того, виникає необхідність оперувати з даними в електронному вигляді і на електронних носіях, що в свою чергу, вимагає конвертації інформації. Це є ще одною перевагою на користь автоматизації процесу контролю, аудиту. Практично це означає, що може з'явитися необхідність включення до груп із виконання завдання (аудиту) спеціалістів з автоматизації і програмування, а також необхідність підвищення кваліфікації штатних працівників з контролю - аудиторів. Використання новітніх комп'ютерних технологій аудиторами може слугувати також добрим засобом комунікації (електронна пошта, ІСQ, телеконференція тощо), що не лише полегшило б обмін досвідом між різними регіональними підрозділами, дало б можливість влаштовувати регіональні конференції (що значно дешевше традиційних), а також значно полегшило б спілкування між групою із завдання з керівництвом суб'єкта аудиторської діяльності в тих випадках, коли аудиторська перевірка проводиться віддалено (за місцем розташування господарюючого суб'єкта – клієнта з аудиту). Таким чином, використання новітніх комп'ютерних технологій під час виконання аудиту взагалі, та аудиту операцій з основними засобами в тому числі, – це перспективний напрямок подальшого розвитку аудиту. Вирішення окреслених завдань допоможе підняти вітчизняний аудит на якісно новий рівень.

Список використаних джерел:

1. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг — [Чинні від 2014-01-01]. — К. : Аудиторська палата України, 2013. — I, 1017 с. — II, 364 с. (Національні стандарти України).
2. Беседовський Олександр Миколайович. Управлінські інформаційні системи в аналізі та аудиті: Підручник для студ. спец. 7.050106 усіх форм навч. / Харківський національний економічний ун-т. — Х. : ХНЕУ, 2005

ОЦІНКА СТРУКТУРИ І ДИНАМІКИ ВИТРАТ НА РОЗВИТОК ЛЮДСЬКОГО ПОТЕНЦІАЛУ УКРАЇНИ

Ліхтер Ганна Миколаївна

ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України»

Об'єктом дослідження є джерела витрат на розвиток людського потенціалу України. Методичний підхід до оцінки витрат на розвиток людського потенціалу базується на тому, що його формування потребує спільних витрат як домогосподарства, так і суспільства. До складових таких витрат віднесено витрати на охорону здоров'я, освіти, підготовку та перекваліфікацію працівників на виробництві, витрати на пошук інформації про працевлаштування і міграцію, на фізичний і духовний розвиток особи.

Суспільні витрати на розвиток людського потенціалу формуються через механізм видатків Зведеного бюджету України, витрат сектору загальнодержавного управління, організацій і підприємств, громадських благодійних організацій, що в основному охоплюють витрати на охорону здоров'я, освіти, духовний та фізичний розвиток. Видатки на соціальний захист і соціальне забезпечення також сприяють розвитку людського потенціалу, захищеності переважної більшості населення різних поколінь, але внаслідок досить розгалуженої системи соціальної допомоги, пільг і субсидій, специфіки організації фондів соціального страхування, неоднозначного доступу окремих верств населення до різних рівнів соціального забезпечення в Україні вважаємо, що вони є переважно поточними витратами, тому поки що безпосередньо такі витрати не включено нами у видатки на розвиток людського потенціалу. До формування видатків на розвиток людського потенціалу доцільно віднести витрати і ресурси домашніх господарств (ДГ) України, зокрема, грошові витрати на товари і послуги охорони здоров'я, освіти, відпочинку, культури і спорту та частково витрати населення на інформаційні послуги зв'язку, Інтернет тощо [1, с. 13-35, 112-197; 2, с. 125-137; 3, с. 71-75].

Вважаємо, що витрати на загальну та професійну освіту, підвищення кваліфікації і перекваліфікацію працівників при модернізації та організації управління виробництвом, здобуття професійного досвіду, а також видатки на попередження соціальних ризиків у зв'язку із структурним та поточним безробіттям, що формують здатність працівників до продуктивної праці, є важливою складовою розвитку людського потенціалу, оскільки такі витрати сприяють здатності працівника до

сучасної трудової діяльності та організації праці, орієнтують працівника на пошук важливої інформації щодо зайнятості і кращих умов працевлаштування.

Інформацію про грошові витрати домогосподарств за визначеною структурою у 2000-2013 рр. наведено у табл. 1.

Таблиця 1. Оцінка грошових витрат домашніх господарств на людський розвиток в Україні у 2000-2013 рр.

	2000	2005	2009	2010	2011	2012	2013
<i>Грошові витрати на одне домогосподарство, грн у місяць</i>							
Грошові витрати ДГ всього,	418	1091	1283	1529	2317	2415	2773
що спрямовано на:							
охорону здоров'я	19,6	27,0	32,1	39,5	64,2	79,0	89,9
освіту	5,1	13,9	17,0	23,2	32,6	36,8	39,8
відпочинок, культуру і спорт	3,2	30,2	36,8	41,4	65,1	47,1	54,5
Кількість ДГ, тис	17680	17539	17418	17341	17199	17097	17050
<i>Загальні грошові витрати домогосподарств, млн грн за рік</i>							
Грошові витрати всіх ДГ,	5928	14944	33417	37698	43702	47388	50102
що спрямовано на:							
охорону здоров'я	4167	5672	16204	18400	20885	23397	24753
освіту	1082	2917	7550	8149	9497	9648	9531
відпочинок, культуру і спорт	679	6354	9663	11149	13321	14342	15818
<i>Довідково</i>							
Середній розмір ДГ, осіб	2,8	2,6	2,6	2,6	2,1	2,1	2,1

Джерело: наведено і розраховано за даними: Витрати і ресурси домогосподарств України (за даними вибіркового обстеження умов життя домогосподарств України). Статистичні збірники Держслужби статистики України за 1999-2013 рр. [Електронний ресурс] Доступний з : www.ukrstat.gov.ua.

Дані табл. 1 показують, що загальні грошові витрати ДГ на людський розвиток поступово зростали і становили у 2013 р. 50,1 млрд грн, що майже у 9,5 разів більше, ніж у 2000 р. Витрати ДГ за цей період на охорону здоров'я зросли у 6 разів, на освіту – у 9,2 разів, а на відпочинок і культуру зросли майже у 20 разів. Однак, у структурі грошових витрат домогосподарств найменшу частку становили їхні витрати на освіту, незважаючи на те, що освіта є важливим елементом людського і трудового потенціалу.

Державні інвестиції у формування людського потенціалу наведено у табл. 2, за основу яких взято видатки Зведеного бюджету, що спрямовані на соціальний розвиток (охорону здоров'я, освіту і духовний розвиток). Видатки, що пов'язані з формуванням людського потенціалу із цього джерела за 2000-2013 р. зросли більше, ніж у 10 разів і становили у 2013 р. 135,2 млрд грн. Найбільше державних коштів витрачено на освіту (105,5 млрд. грн.), на охорону здоров'я - 61,6 млрд грн, а найменше витрачено на духовний і фізичний розвиток людини (всього 13,7 млрд грн.). Якщо

порівняти грошові витрати ДГ у 2013 р. на відпочинок, культуру і спорт, що становили 15,8 млрд грн, з державними витратами на духовний і фізичний розвиток, то останні є значно меншими порівняно з приватними грошовими витратами ДГ, причому така тенденція мала місце тривалий період.

Таблиця 2. Видатки Зведеного бюджету України і Фонду соціального страхування на випадок безробіття на людський розвиток у 2000-2013 рр., млрд грн

	2000	2005	2009	2010	2011	2012	2013
Видатки із Зведеного бюджету – всього,	13,08	45,73	111,67	42,28	103,34	124,57	135,22
що спрямовано на:							
охорону здоров'я	4,89	15,48	36,57	44,75	48,96	58,45	61,57
освіту	7,09	26,80	66,77	79,83	86,25	101,55	105,53
духовний і фізичний розвиток	1,10	3,45	8,33	11,53	10,75	13,64	13,66
Професійна підготовка, підвищення кваліфікації безробітних*	...	0,09	0,37	0,69	0,55	0,69	0,45
<i>Довідково:</i>							
Кількість працівників, які пройшли перепідготовку та підвищили кваліфікацію, тис	158	193	224,5	294,4	264
Кількість навчальних закладів, які мають Інтернет, %			43	57	69,1	76,4	...

Джерело: [4, с. 54-57; 5, с. 56].

*За даними звітних бюджетів Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття за 2002-2013 рр.

Дані щодо участі підприємств на професійну підготовку та підвищення кваліфікації своїх працівників та аналогічні витрати для безробітних із Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття є не досить репрезентативними, якщо враховувати кількість працівників, які пройшли перепідготовку та підвищили кваліфікацію за останні роки (їх кількість становила близько 1,2% економічно активного населення). Якщо врахувати наявність інформаційно-комунікаційних технологій, їх застосування у підвищенні кваліфікації в спеціальних учбових центрах, то ці витрати будуть значно вищими, ніж наведено у табл. 2. Однак таких видатків на підготовку кваліфікованих кадрів недостатньо, щоб модернізувати виробництво товарів і послуг відповідно до сучасних вимог і процесів глобалізації.

Загальну структуру інвестицій у розвиток людського потенціалу за трьома джерелами витрат (державних із Зведеного бюджету, приватних за рахунок грошових витрат домогосподарств і витрат підприємств) наведено у табл. 3. Найбільша частка інвестицій у розвиток людського

потенціалу надходить із державних джерел, причому ця частка зросла з 69% у 2000 до 78% загальних витрат у 2013 р. Частка домогосподарств поступово зменшувалася у цей період, відповідно від 31 до 22%, а частка підприємств і організацій на підготовку та підвищення кваліфікації економічно активного населення залишалася мізерною.

Таблиця 3. Структура інвестицій у людський потенціал України за джерелами витрат у 2000-2013 рр., %

Загальні витрати за всіма джерелами = 100%

	2000	2005	2009	2010	2011	2012	2013
Видатки із Зведеного бюджету - всього	68,8	75,3	76,8	78,0	76,7	78,3	78,1
що спрямовано на:							
охорону здоров'я	25,7	25,5	25,1	25,6	25,7	26,4	26,6
освіту	37,3	44,1	45,9	45,7	45,3	45,8	45,6
духовний і фізичний розвиток	5,8	5,7	5,7	6,6	5,7	6,2	5,9
Грошові витрати домогосподарств – всього	31,2	24,6	23,0	21,6	23,0	21,4	21,7
що спрямовано на:							
охорону здоров'я	21,9	9,3	11,1	10,5	11,0	10,6	10,7
освіту	5,7	4,8	5,2	4,7	5,0	4,4	4,1
відпочинок і культуру	3,6	10,5	6,6	6,4	7,0	6,5	6,8
Професійна перепідготовка і підвищення кваліфікації безробітних	...	0,2	0,3	0,4	0,3	0,3	0,2
Довідково:							
Загальні витрати за всіма джерелами, млрд грн	19,0	60,8	145,5	174,5	190,2	221,7	231,3
Витрати на особу за всіма джерелами, грн за рік**	387	1290	3165	3811	4172	4878	5098

Джерело: розраховано за даними табл. 1-2.

*За даними звітних бюджетів Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття за 2002-2013 рр.

** За нашими оцінками.

Всі інвестиції у розвиток людського потенціалу в Україні в номінальному виразі у 2001-2005 р. в середньому становили 13% ВВП. У 2006-2010 рр. – 14,7%, а за останні три роки становили в середньому 15,1% ВВП, що менше, ніж інвестують у людський розвиток передові країни. Тому у 2012 р. Україна займала 76-е місце серед 182 країн за індексом розвитку людського потенціалу, 99-е місце серед 145 країн за рейтингом стану здоров'я, але 31-е місце серед 188 країн світу за індексом рівня освіти при значно нижчому місці у світі за рівнем валового внутрішнього продукту [6, с. 51-55].

Порівняльна характеристика реальних темпів інвестицій у людський потенціал України показала, що вони не мали цілеспрямованого характеру та сталої тенденції до зростання чи спаду. Так у 2009 р. порівняно з

попереднім роком реальні темпи загальних витрат на розвиток людського потенціалу становили (-7,8%), у 2011 р. – 0,9%, у 2013 р. – 4,6% [7, с. 135-173].

Таблиця 4. Реальні темпи інвестицій у людський потенціал України за джерелами витрат у 2000-2013 рр., % до попереднього року

	2000	2005	2009	2010	2011	2012	2013
<i>Видатки із Зведеного бюджету – всього,</i>	9,6	21,4	-5,9	11,4	-0,7	18,2	4,4
що спрямовано на:							
охорону здоров'я	0,1	12,1	-6,0	11,9	1,3	18,7	5,7
освіту	17,1	28,8	-5,5	9,3	0,0	17,0	4,2
духовний та фізичний розвиток	10,2	12,8	-9,2	26,5	-13,6	26,1	0,5
<i>Грошові витрати домогосподарств – всього,</i>	-26,3	15,9	-13,7	3,1	7,3	7,8	6,0
що спрямовано на:							
охорону здоров'я	-32,2	6,5	5,5	3,8	5,1	11,4	6,1
освіту	-14,0	6,5	-3,2	-1,3	7,9	1,0	-0,9
відпочинок і культуру	7,2	31,5	-37,9	5,5	10,6	7,0	10,6
<i>Професійна перепідготовка та підвищення кваліфікації безробітних</i>	...	-7,9	39,6	68,7	-26,0	24,1	-34,1
<i>Загальні витрати</i>	-4,8	19,9	-7,8	9,6	0,9	15,9	4,6
<i>Витрати на особу</i>	-4,0	20,8	-7,3	10,1	1,4	16,2	4,8

Джерело: за нашими оцінками.

Виконаний аналіз витрат на розвиток людського потенціалу у взаємозв'язку із загальними тенденціями розвитку економіки України показує, що Україна поки що не досягла суттєвих успіхів як у людському, так і стійкому розвитку. Забезпечення розвитку людського потенціалу вимагає визначення нових пріоритетів у соціальній політиці, зокрема спрямованості на активну, високопродуктивну трудову і підприємницьку діяльність, яка сприяла б збереженню і розвитку людського, освітнього, духовного і соціального потенціалу. Новою і безпечною повинна стати економічна політика, що базувалася б на інноваціях, справедливому розподілі коштів на людський розвиток і гарантувала б високу продуктивність і оплату праці в Україні.

Список використаних джерел:

1. Людський потенціал: механізми збереження та розвитку: / О.Ф. Новікова, О.І. Амоша, В.П. Антонюк та ін.: монографія. – Донецьк: Ін-т економіки пром.-сті НАН України, 2008. - 468 с.
2. Антонюк В.П. Формування та використання людського капіталу в Україні: соціально-економічна оцінка та забезпечення розвитку:

монографія / В.Н. Антонюк [Текст]. – Донецьк: Ін-т економіки пром.-сті НАН України, 2007- 348 с.

3. Панькова О. Человеческий потенциал Украины в контексте устойчивого развития / Глобальна системна криза і стратегічні концепції безпеки розвитку транзитивних країн: Матер. міжвід. наук.-теор. конф. / Відп.ред. О.Г.Білорус. – К.: Інститут світової економіки міжнародних відносин НАН України, 2012. – 165 с.

4. Моніторинг макроекономічних та галузевих показників. – К.: Мінекономрозвитку України, 2014. – Випуск 2. – 89 с.

5. Цілі розвитку тисячоліття: Україна – 2013. - К.: Мінекономрозвитку України, ПРООН, 2013. – 178 с.

6. Панькова О. Человеческий потенциал Украины в зеркале международных рейтинговых сравнений / Транзитивна система України в умовах глобальної кризи: Матер. міжнар. наук.-теорет. конф. / Відп.ред. О.Г.Білорус. – К.: Інститут світової економіки міжнародних відносин НАН України, 2013. – 92 с.

7. Підвищення конкурентного потенціалу та економічної безпеки промислових підприємств за умов розвитку глобалізаційних процесів: монографія / за наук. ред. д-ра екон. наук. проф. В.М. Нижника. – Хмельницький : ХНУ, 2013. – 525 с.

ІНОЗЕМНІ ІНВЕСТИЦІЇ У ВІТЧИЗНЯНІЙ БАНКІВСЬКІЙ СФЕРІ ТА ЇХ ВПЛИВ НА НЕЇ

Бредюк Ю. А.

студентка Дніпропетровської державної фінансової академії

Челогова Д. Ю.

студентка Дніпропетровської державної фінансової академії

У наш час економічний розвиток характеризується значними спадами та недостатнім рівнем розвитку навіть найстійкіших економік світу. Як свідчить зарубіжний досвід, країнам важко стрімко розвиватися, не маючи доступу до сучасних технологій, кваліфікованої робочої сили та без залучення значних іноземних капіталовкладень.

Однією з характерних ознак прояву міжнародної інтеграції у сфері фінансових відносин є залучення національними фінансовими ринками іноземного капіталу та посилення його впливу на їх розвиток. Але склалась така ситуація, що іноземців у першу чергу лякають місцеві суди, корупція, посилення провладних бізнес-кланів і бідність населення. Проте наявність банків з іноземним капіталом у банківській системі України сприяє інтересам

соціально-економічного розвитку, зокрема національної фінансової системи за рахунок залучення іноземних інвестицій. Тому досить актуальним питанням є вивчення руху іноземного капіталу у банківській сфері, його вплив на роботу вітчизняної системи.

Процеси опанування національних фінансових ринків іноземними банками є притаманними для різних країн світу. Однак найбільш інтенсивно спостерігається односторонній рух капіталів: від розвинених держав до менш розвинених. Опанування іноземними банками національних фінансових ринків призводить до зростання конкурентної боротьби між банками за сфери впливу та клієнтів.

В загостренні конкуренції є певний ризик для місцевих банків. Зниження дохідності по операціях ускладнює розширення їх капітальної бази, яка, у порівнянні із іноземними банками, доволі слабка [4, С. 259].

Питома вага іноземного капіталу на вітчизняному банківському ринку вимірюється часткою банків з іноземним капіталом у загальній кількості банків в Україні. Загальна кількість банків, що мають ліценцію

НБУ на здійснення банківських операцій у 2012 році скоротилася до 176. Але, водночас відбувається зростання банківських установ зі 100-відсотковим іноземним капіталом.

Станом на кінець 2013 року в Україні діяло 50 банків з іноземним капіталом. У повній власності (100% статутного капіталу) іноземних інвесторів перебувало 11,6% (21 банк) від загальної кількості банків, які мають ліцензію НБУ на здійснення банківських операцій [3]. В цілому протягом 2013 року частка іноземного капіталу зменшилась з 39,5% до 33,7%

На початку 2013-го року Національний банк України повідомляв, що основна маса банків буде працювати з прибутком, що є показником стабілізації фінансової системи, а також підвищує рівень її надійності [1]. Як наслідок маємо збільшення кількості банків, які мають банківську ліцензію та зменшення установ з іноземним капіталом протягом поточного року.

Яскравим прикладом банку з іноземним капіталом на території України є ПАТ «Райффайзен Банк Аваль». Загальна частка іноземного капіталу в статутному капіталі банку станом на 1 січня 2013 року становить 98,90%. За даними порталу "Мінфін", «Райффайзен Банк Аваль» зараз є найстійкішим банком в Україні. Це пояснюється зростанням власного капіталу, нарощенням депозитного та кредитного портфелів. Він активно та стабільно працює як в роздробі, так і в секторі МСБ. Стійкість банку також підкріплена високим рівнем підтримки материнської групи і високими оцінками експертів. Можна констатувати, що цей банк з майже 100% іноземним капіталом стабільно розвивається та входить у групу найбільших, і на нього припадає значна питома вага активів всієї банківської системи України.

З огляду на таку ситуацію діяльність іноземного капіталу у банківській системі України призводить до: поступового витіснення з окремих сегментів ринку банківських послуг банків з вітчизняним капіталом; низької адаптованості чинної законодавчої бази до міжнародних стандартів регулювання банківського капіталу [2, С. 22]. Це може привести до призупинення розвитку національного виробництва, зокрема малого та середнього бізнесу. Як наслідок – зростання соціальних проблем (безробіття, не дотримання соціальних стандартів).

Висновки. Таким чином, невід'ємним елементом розвитку вітчизняної банківської системи стала наявність іноземного банківського капіталу, так як іноземні інвестори вкладають у вітчизняну економіку не лише власні капітали, але й сприяють запозиченню зарубіжного досвіду

ведення банківського бізнесу, налагодженню відносин з зарубіжними країнами, інтеграції банківської системи у світовий фінансовий простір.

Отже, на сьогодні одним із найважливіших завдань для України є досягнення найбільш раціонального співвідношення між іноземним та вітчизняним капіталом, адже від потужності банківської системи значною мірою залежить стабільність всієї економіки.

Список використаних джерел:

1. Банківська система не взяла на себе відповідальність за економічний розвиток країни. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://finance.rbc.ua/ukr/bankovskaya-sistema-ukrainy-imeet-dostatochnyy-zapas-prochnosti--04092013161800>
2. Диба М. Вплив глобалізації на банківську систему України / М. Диба, Є. Осадчий / Вісник Національного банку України. – 2011. – № 11. – С. 19-23.
3. Офіційний сайт НБУ [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=36081&cat_id=36006
4. Подчесова В. Іноземний капітал на банківському ринку України / В. Подчесова, Ю. Сидоренко // Соціально-економічні проблеми і держава – 2012. – № 2 (7). – С 257-263.

СТРАХУВАННЯ ДЕПОЗИТІВ В УКРАЇНІ: ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Приказюк Наталія Валентинівна

кандидат економічних наук, доцент кафедри «Страхування та ризик-менеджмент», Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Ренгач Дмитро Юрійович

студент магістратури, спеціальність «Фінанси і кредит», магістерська програма «Управління ризиками та страхування», Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Успішний розвиток економіки залежить від прогресу в банківській діяльності, передусім від її забезпеченості кредитними ресурсами. З іншого боку, в умовах економічного зростання посилюється ощадна активність населення, і банки отримують змогу залучити частину заощаджень, що зберігаються поза банками. Але для цього необхідно підвищити рівень довіри до банківської системи загалом – потрібні надійні

гарантії повернення коштів громадянам. Однією з форм регулювання державою ризиків у банківській діяльності з метою мінімізації втрат внаслідок неплатоспроможності банків є система страхування депозитів, яка сьогодні створена і функціонує в багатьох країнах світу, в тому числі і в Україні. Для України це питання, в умовах підвищеного політико-економічного ризику, постає найбільш гостро. Налагодження ефективної діяльності системи страхування депозитів допоможе вселити довіру населення до комерційних банків України, та призведе до укріплення фінансової стійкості кредитних установ та економіки країни в цілому.

Дослідженням питання функціонування ефективної системи страхування депозитів займається багато вітчизняних науковців. Так, наприклад, О. Іщенко у своїх працях висвітлює проблеми доцільності участі Ощадбанку у вітчизняній системі страхування депозитів [1, 2]. Криклій А. розглядає основні перспективи розвитку фінансової системи України в умовах світової фінансової кризи. Він аналізує основні тенденції банківського сектора, що склалися на фінансовому ринку України з урахуванням міжнародної фінансової кризи, та можливі загрози українській економіці [3]. Бондар Н. проаналізував актуальні проблеми страхування депозитів комерційних банків, зокрема відмітив відсутність надійних методик розрахунків страхового забезпечення. Шаюк Н. звертає увагу на вдосконалення системи страхування депозитів в Україні та підвищення надійності банківської системи.

Отже, створення ефективної системи депозитного страхування є актуальною проблемою. Однак, незважаючи на значну кількість наукових праць, присвячених цій проблемі, сучасний стан економічного розвитку вимагає нових підходів до розвитку системи гарантування вкладів.

Метою роботи є дослідження тенденцій розвитку системи страхування депозитів в Україні, а також визначення основних проблем та розробка рекомендацій щодо її удосконалення.

В Україні давно назріла проблема організації системи депозитного страхування. Спроба введення страхування депозитів була зроблена ще на початку 1996 р., коли всі комерційні банки отримали рішення Національного банку України про формування Міжбанківського фонду обов'язкового страхування вкладів фізичних осіб. Формування страхового фонду передбачало такі зобов'язання банків:

- усі комерційні банки мають бути учасниками страхування депозитів фізичних осіб;
- повинні сплатити перший внесок у розмірі 1% від суми статутного фонду банку на 1 лютого 1996 р.;
- після першого внеску банки повинні перераховувати

щоквартально 0,5% від залишків вкладів фізичних осіб.

Однак, в силу того, що порядок формування і використання фонду страхування вкладів фізичних осіб мав ряд недоліків, запровадити у життя це рішення так і не вдалося. Указом Президента України «Про заходи щодо захисту прав фізичних осіб – вкладників комерційних банків України» від 10.09.98 р. № 996 було затверджено Положення про порядок створення Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, формування і використання його коштів. Відповідно до Указу Кабінет Міністрів України та Національний банк України спільною постановою затвердили Положення «Про фонд гарантування вкладів фізичних осіб» від 21.01.99 р. № 70.

Згодом було прийнято Положення «Про порядок відшкодування Фондом гарантування вкладів фізичних осіб коштів вкладникам банків у разі їх ліквідації», затверджене постановою Правління НБУ від 11.01.2001 р. № 8, а також Закон України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб». Відповідно до Закону, основним завданням Фонду є забезпечення функціонування системи гарантування вкладів фізичних осіб та виведення неплатоспроможних банків з ринку.

В Україні учасниками Фонду гарантування вкладів фізичних осіб є тільки банківські установи, причому участь у Фонді є обов'язковою. Сплативши вступний внесок у розмірі 1% від обсягу статусного капіталу, банк набуває статусу учасника Фонду в день отримання ним банківської ліцензії. Відповідно, банк перестає бути учасником Фонду в разі відкликання банківської ліцензії та ліквідації банку. Ці вимоги не поширюються на ПАТ «Державний ощадний банк України» та єдиний санаційний банк який функціонує в Україні - ПАТ «Родовід Банк», оскільки він займається купівлею проблемних активів банківської системи. Виходячи з цього, станом на 1 січня 2014 р. учасниками ФГВФО є 178 банків.

Крім вступного внеску, кожен із учасників Фонду має станом на останній робочий день щокварталу сплачувати регулярний збір, розмір якого складає 0,5% бази нарахування в національній валюті та 0,8% бази нарахування в іноземній валюті.

На основі аналізу кількісних та якісних показників діяльності Фонду гарантування вкладів фізичних осіб можна зробити висновок про позитивний вплив системи гарантування вкладів та її вагомий внесок у стабільність фінансової системи країни. Так, з моменту створення фонду і до наших днів відбулося зростання:

- кількості вкладників в учасниках Фонду, майже у 10 разів до 47,2 млн. осіб;
- обсягу вкладів у понад 90 разів до 390,8 млрд. грн.;

– середнього розміру вкладу на 91% до 8282,0 грн.

Причому, вагоме значення у формуванні ресурсної бази банків наразі відіграють вклади саме фізичних осіб. У порівнянні із 2000 р., коли за рахунок вкладів фізичних осіб формувалось 22% зобов'язань, станом на 01 січня 2014 р. їх питома вага зросла до 37,8%.

На момент створення Фонду, розмір гарантованої суми відшкодування коштів закладами становив 500 грн. Протягом 2000-2014 рр. її розмір переглядався 11 разів, причому останнє зростання гарантованої суми відшкодування відбулося 21 серпня 2012 р., коли Адміністративною радою Фонду було ухвалене рішення про її збільшення із 150 000 до 200 000 грн. Даний розмір гарантованої суми відшкодування перевищує первинний у 400 разів, а також значно перевищує розмір середнього вкладу та захищає інтереси 99,5% вкладників.

Аналізуючи кількісні та якісні показники ефективності функціонування Фонду гарантування вкладів фізичних осіб в Україні, варто зазначити, що протягом 2000-2013 рр. виплати гарантованої суми відшкодування здійснювались вкладникам 32 банків, причому суму гарантованого відшкодування отримали понад 368 тисяч вкладників на загальну суму 4,7 млрд. грн.

Враховуючи кризу в банківській системі України 2008-2009 рр., як наслідок світової фінансової кризи, що характеризувалася панікою вкладників та масовим відтоком депозитної бази, найбільший обсяг виплат Фондом був здійснений саме у період 2009-2010 рр., загальним обсягом понад 3,3 млрд. грн.

В силу цього, найбільша кількість ліквідованих банків, вкладникам яких Фонд здійснював відшкодування, припадала на 2010-2012 рр. Так, в 2012 р. виплати гарантованої суми відшкодувань здійснювались Фондом одночасно вкладникам 22 банків. Наразі Фонд здійснює виплати закладами: АТ «Ерде Банк»; ПАТ «АКТ Базис»; ПАТ «Інвестиційно-промисловий банк»; ПАТ Банк «Столиця»; ПАТ «КБ «СОЦКОМ» Банк»; ПАТ «КБ «Володимирський»; ТОВ «Діалогбанк».

Виходячи з цього, для підвищення ефективності функціонування системи страхування депозитів в Україні наразі необхідно:

1. Формування ефективного управління фінансовими ресурсами Фонду: слід обмежити рівень інвестиційних операцій Фонду та проводити інвестування лише за наявності тимчасово вільних коштів, що вплине на ефективність виконання Фондом своїх прямих обов'язків,

2. Доцільним є також диверсифікація інвестицій Фонду. Сьогодні його кошти розміщаються лише в державних цінних паперах. У подальшому доцільним є їх розміщення в іпотечні цінні папери [1, с.54].

3. Вирішити питання державної монополії, в контексті неучасті ПАТ «Ощадбанк» у Фонді. Адже наразі неучасть його в системі страхування депозитів необґрунтовано зміцнює його конкурентні переваги перед іншими банками, оскільки він не здійснює регулярних відрахувань та має більший обсяг ресурсної бази для здійснення операцій. Це необхідно здійснити також тому, що ПАТ «Ощадбанк», як один із найбільших операторів ринку вкладів населення може опинитися в складній ситуації, і тоді заходи щодо її виправлення будуть покладені на Державний бюджет. А враховуючи сучасну політичну та економічну ситуацію в країні, у Державному бюджеті не має коштів, щоб забезпечити виконання такої операції.

4. Здійснити поступовий перехід до диференційованих ставок за вкладами банків до Фонду. Це стимулюватиме банки до підвищення якості управління ризиками, що сприятиме зростанню стійкості та надійності банківської системи.

5. Переглянути максимальну суму виплат Фонду. Справедливим було б впровадження диверсифікованої системи виплат, тобто визначення відшкодування коштів вкладникам у відсотковому відношенні до розміру вкладу.

Вважаємо, що удосконалення системи страхування депозитів за такими напрямками підвищить довіру населення до банківських установ, таким чином сприятиме розвитку банківської системи загалом. Адже удосконалення системи гарантування вкладів за окресленими напрямками:

- по-перше, надасть можливість банкам отримувати додаткові ресурси для збільшення обсягів кредитування;
- по-друге, держава зменшуючи ризики вкладників таким чином, підвищує стійкість фінансової системи та забезпечує умови для розширення кредитування економіки.

Список використаних джерел:

1. Іщенко О. Перспективи розвитку вітчизняної системи страхування депозитів у світлі євроінтеграції / О. Іщенко // Вісник НБУ. — 2011. — № 5. — С. 52—58.
2. Іщенко О. Чи захищений сьогодні український вкладник? / О. Іщенко // Вісник НБУ. — 2008. — № 10. — С. 44—50.
3. Маглаперідзе А. Проблеми та перспективи розвитку депозитного ринку в контексті реалізації депозитної політики комерційними банками / А. Маглаперідзе // Економіка та держава. — 2012. — № 4. — С. 48—51.

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ СТІЙКІСТЮ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ

Разумова Ганна Вікторівна

кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів і маркетингу
Державного вищого навчального закладу «Придніпровська державна
академія будівництва та архітектури»

В сучасних економічних умовах фінансова стійкість є головною умовою розвитку та життєдіяльності усіх суб'єктів господарювання, комерційні банки не є виключенням. Від рівня фінансової стійкості банків значною мірою залежить працездатність банківської системи в цілому, її здатність здійснювати свою діяльність. Управління фінансовою стійкістю набуває великого значення, оскільки відсутність або низький рівень фінансової стійкості будь-якого суб'єкта господарювання, у тому числі і комерційного банку, може привести до його неплатоспроможності і, як результат, до банкрутства.

Саме від рівня фінансової стійкості залежить ставлення до банку його контрагентів і, як наслідок, ставлення до всієї банківської системи держави. Фінансова стійкість та прозорість діяльності банків роблять їх привабливими для інвесторів, підвищує довіру населення до комерційних банків та банківської системи в цілому. Отже, забезпечення достатнього рівня фінансової стійкості та вивчення механізмів управління нею – є актуальними проблемами сьогодення.

Фінансова стійкість комерційного банку залежить від рівня розвитку його взаємовідносин з державою, інвесторами, міжнародними та вітчизняними фінансово-кредитними установами, клієнтами та іншими контрагентами. Також значний вплив на фінансову стійкість мають розміри та структура статутного капіталу банку, конкурентоспроможність банківських продуктів, довіра банків-партнерів, стабільність кредитного портфеля та ін.

Аналізуючи фінансову стійкість будь-якого комерційного банку, треба зазначити, що стійкість комерційного банку залежить від великої кількості факторів, які визначають можливість його нормального функціонування. На сьогодні існують різноманітні класифікації факторів, що впливають на фінансову стійкість комерційного банку. Ці фактори пропонується представити у вигляді класифікації, зображеної на рисунку 1.

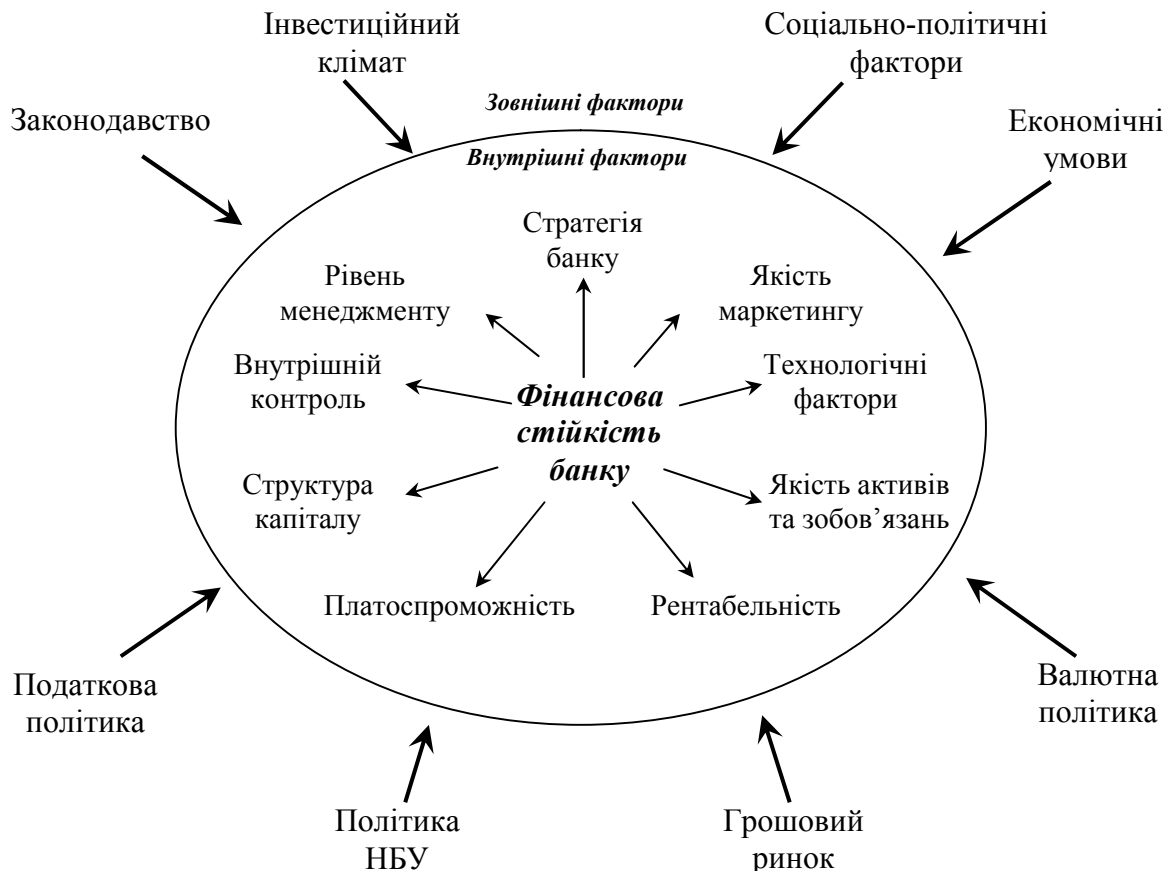

Рисунок 1. Фактори, що впливають на фінансову стійкість комерційного банку.

Одним з найважливіших факторів, що впливає на фінансову стійкість банку, є ситуація в економіці країни. Не менш важливим фактором є податкова політика держави, яка впливає на забезпечення фінансової стійкості комерційного банку. Необхідно враховувати також загальнополітичний вплив, рівень життя населення, рівень довіри до банківського сектору, що пропонується об'єднати у соціально-політичні фактори.

До внутрішніх факторів, що на нашу думку, мають найбільший вплив на фінансову стійкість банку та потребують постійної уваги та контролю з боку фінансових менеджерів, слід віднести:

- стратегія банку;
- рівень менеджменту;
- якість маркетингу;
- якість активів та зобов'язань;
- платоспроможність;
- рентабельність;
- структура капіталу;
- внутрішній контроль;
- технологічні фактори.

Таким чином, рівень фінансової стійкості – це один з найважливіших аспектів в діяльності комерційного банку, який безпосередньо залежить від політики банку та його стратегії. Тому, фінансовим менеджерам банку необхідно постійно удосконалювати свою роботу, враховуючи змінність як внутрішніх, так і зовнішніх факторів, навіть якщо рейтинг досягає високої позначки.

Список використаних джерел:

1. Банковское дело / Под ред. О.И. Лаврушина. – М.: Кнорус, 2009. – 768с.
2. Войнаренко М. П., Мельник С. І., Квасницька Р. С. Сучасні реалії стану комерційних банків України за показниками їх фінансової стійкості // Вісник Запорізького національного університету: Економічні науки. – 2010. – № 4. – С. 222 - 228.
3. Тимошенко О.П. Проблеми та шляхи забезпечення стійкості фінансової системи України // Інвестиції. – 2009. – № 9. – С. 28 - 30.
4. Тичина В., Задніпровська О. Проблеми та практика управління банківськими ризиками у світі Базеля II // Вісник Національного банку України. – 2008. – № 1/141. – С. 45 - 47.

УДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМУ АГРАРНОГО ОПОДАТКУВАННЯ ЯК ПЕРЕДУМОВА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ

Білецька Надія Василівна

кандидат економічних наук, асистент кафедри економічної теорії
Львівського національного університету імені Івана Франка

В сучасних умовах політику держави в аграрному секторі економіки зосереджено переважно на питаннях стимулювання сільськогосподарського виробництва. При цьому проблемам розвитку сільських територій приділяється недостатня увага, незважаючи на законодавчо задекларовані принципи пріоритетності розвитку села. Соціальні-економічні проблеми сільських територій набувають все гострішого характеру. Це зумовлює необхідність побудови ефективної моделі фінансування розвитку села.

Ефективне функціонування механізму оподаткування в сільському господарстві є важливою умовою підвищення конкурентоспроможності національної аграрної економіки. Як відомо, податки є одним з найважливіших інструментів державного впливу на аграрну економіку.

Розглядаючи особливості фінансування розвитку сільських територій, варто наголосити, що ефективна система оподаткування передбачає виконання нею трьох функцій: фіскальної, стимулювальної та регулювальної. Аналіз системи аграрного оподаткування останніх десятиліть дозволяє зробити висновок, що вона була побудована з наголосом на фіскальній функції і практично не виконувала стимулювальної та регулювальної функцій. Це спричинило ситуацію, за якої податковий механізм в аграрній сфері не виконує соціальних завдань, сформувавши, таким чином, основну особливість аграрної податкової політики – її асоціальність.

Удосконалення системи аграрного оподаткування, в першу чергу, що стосується виконання нею соціальної функції, ми розглянемо з позиції ефективності наступних її складових: фіксованого сільськогосподарського податку (ФСП) та місцевих податків. Варто зауважити, що частка фіксованого сільськогосподарського податку у виторзі від реалізації зернових є дуже незначною і коливається на рівні 0,2-0,5 %, а його частка в бюджетах сільських рад не перевищує 1,5–2,0% [2]. Таким чином, функціонування фіксованого сільськогосподарського податку на сучасному етапі веде до певних втрат та викривляє стимулювальну

функцію податків. Погоджуємось з рядом теоретиків так практиків, які вважають, що ФСП доцільно трансформувати у диференційований земельний податок, який повинен враховувати не лише нормативну грошову оцінку землі, але і результати господарювання на ній.

Ще одним проблематичним питанням аграрного оподаткування є місцеві податки. Більшість науковців сходяться на думці, що механізм місцевого оподаткування потребує змін. Перш за все, це стосується недооцінки цієї важливої складової податкової системи. Так, наприклад, місцеві податки формують близько 60 % дохідної бази бюджетів сільських муніципалітетів у Німеччині, 48 % – у Швейцарії, 38 % – в Італії, 45 % – в Австралії, 44 % – в Норвегії [9, с. 127-128]. Тому основним завданням на сучасному етапі повинно стати формування механізму місцевого оподаткування, що дасть змогу суттєво поповнити місцеві бюджети, сприявши, таким чином, розвитку сільських територій.

Список використаних джерел:

- 1) Науменко А.М. Напрями підвищення дохідності місцевих бюджетів / А.М. Науменко // Держава та регіони. – 2009. – № 5. – С. 127-133.
- 2) Тулуш Л. Налоговые льготы для АПК: отменить нельзя модернизировать [Електронний ресурс] / Л.Тулуш. – Режим доступу: <http://gazeta.zn.ua/promyshliennost/nalogovye-lgoty-dlya-apk-otmenit-nelzya-modernizirovat-.html>.

АВТОМАТИЗАЦІЯ ПОДАТКОВОГО ОБЛІКУ НА ПІДПРИЄМСТВАХ УКРАЇНИ

Голишевська Лариса Віталіївна

асистент кафедри облік та аналіз Вінницького національного аграрного університету

Лабунець Анатолій Володимирович

студент Вінницького національного аграрного університету

Керівникам усіх українських підприємств сьогодні через важку економічну і політичну ситуацію в країні доводиться приймати рішення в умовах невизначеності і ризику, що змушує його постійно тримати під контролем різні аспекти фінансово - господарської діяльності в тому числі і сплачені податки і подану документацію пов'язану з оподаткуванням. Ця діяльність відображена у великій кількості документів, що містять різноманітну інформацію. Грамотно оброблена і систематизована вона є деякою мірою гарантією ефективного управління виробництвом. Навпаки,

відсутність достовірних даних може привести до невірною управлінського рішення і, як наслідок, до серйозних збитків.

Якщо не брати до уваги навмисні протиправні дії, то всі помилки бухгалтерського обліку відбуваються або через недбайливість або через незнання особливостей ведення бухгалтерського обліку в Україні. Такі помилки практично неминучі при ручному обліку чи при використанні застарілих чи нелегальних версій програмних комплексів. З впровадженням комп'ютерних інформаційних облікових систем, які ґрунтуються на сучасних інформаційних технологіях, бухгалтери та управлінці отримують численні переваги і виграє підприємство в цілому. Важливим кроком до цієї перемоги зі сторони держави стало створення електронного кабінету платника податків, а також удосконалення програмного забезпечення пов'язаного з нарахуванням і сплати податків зі сторони приватного сектору. Саме цей факт і обумовлює актуальність обраної теми[4].

Визначимось з терміном платник податку. Платники податків є суб'єктами податкових правовідносин, яким традиційно платниками податків виступають фізичні та юридичні особи, перелік яких визначено цивільним законодавством. Разом з тим, є категорії платників податків, що передбачені винятково податковим законодавством. До них належать консолідована група платників податків, юридичні та фізичні особи, які діють у складі групи, що не має статусу юридичної особи[2].

Одним із напрямів модернізації інформаційної системи органів ДПС та спрощення життя платника податків є запровадження нового електронного сервісу з надання електронних послуг платникам податків з використанням Інтернет-середовища та єдиного веб-порталу ДПС України – персонального Електронного кабінету платника податків. Електронний сервіс буде розроблено у складі системи „Податковий блок”.

Електронний кабінет платника податків – новий електронний сервіс веб-порталу ДПС України, який за допомогою спеціального інструмента доступу (наприклад, електронної картки платника податків) з використанням електронно-цифрового підпису дозволить платнику податків працювати з органами податкової служби в режимі реального часу[5].

Робота з власним Електронним кабінетом здійснюватиметься платником податків за допомогою підключеного до Інтернет-мережі персонального комп'ютера з використанням стандартних програмно-технічних засобів (браузера, картрідера тощо) за умови авторизації платника податків на веб-порталі ДПС України.

Електронний кабінет платника податків є захищеним, персоналізованим та безпечним електронним сервісом, який надаватиме безконтактні способи взаємодії платників податків та ДПС з

використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій. Призначенням Електронного кабінету платника податків є надання платнику податків можливості реалізувати свої обов'язки та права у сфері оподаткування в режимі on-line. Зокрема, платник податків без використання клієнтського застосування матиме змогу:

- підготувати, заповнити та надіслати податкову звітність в електронному вигляді;
- переглядати дані картки особового рахунка про стан розрахунків з бюджетом (нараховано, сплачено, переплата, податковий борг, штрафні (фінансові) санкції, пеня);
- формувати та заповнювати платіжні документи щодо сплати податків, зборів та інших платежів до бюджету;
- здійснювати сплату податків, зборів та інших платежів до бюджету за допомогою банківських систем типу Інтернет-банкінг;
- здійснювати офіційне листування з органами ДПС України з питань оподаткування, отримувати консультаційні послуги (у режимі реального часу або за попередньо надісланими питаннями), замовляти та отримувати адміністративні послуги;
- оперативно переглядати актуальні, а також архівні відомості, які надано платником податків або сформовано на підставі наданих ним до ДПС документів (дані обліку, дані щодо об'єктів оподаткування, інформацію про результати перевірок, інформацію про доходи фізичної особи тощо) [1].

А стосовно останніх досягнень у сфері автоматизації обліку у приватному секторі, це було створення чергової системи автоматизації обліку від фірми «1С» - «1С: Бухгалтерія 8» в якій стали доступні наступні функції в сфері оподаткування:

- податковий облік ПДВ: суми ПДВ реєструються автоматично на основі операцій, які вводяться користувачами в інформаційну базу;
- облік з податку на прибуток підприємств: автоматичне заповнення "Декларації з податку на прибуток організацій", ведення аналітичних реєстрів податкового обліку
- спрощена система оподаткування: організований облік доходів і витрат;
- єдиний податок: організований відокремлений облік витрат і доходів за видами діяльності[3].

Отже, в результаті аналізу сучасного стану автоматизації обліку запропоновано здійснювати подальший розвиток систем на основі розширення складу функціональних задач за рахунок невирішених задач з незначним обсягом вхідної інформації, та інтелектуалізації раніше розроблених. Пропонується спрости форми податкової звітності, що подається підприємством, а також розробка єдиного пакета програм

обліку для підприємств України. Саме ці дії дадуть змогу спростити роботу «рядового» бухгалтера, що в свою чергу зменшить кількість помилок при складанні різних форм звітності, а також це на нашу думку призведе до детінізації бухгалтерії підприємств України.

Список використаних джерел:

1. Електронний ресурс. Режим доступу <http://uristinfo.net/nalogovoe-pravo/141-mp-kucherjavenko-podatkove-pravo.html>
2. Електронний ресурс. Режим доступу <http://minrd.gov.ua/modernizatsiya-dps-ukraini/arkchiv/proekt--modernizatsiya-derj/>
3. Електронний ресурс. Режим доступу <http://business-soft.net/uk/taxes-1c.html>
4. Електронний ресурс. Режим доступу http://www.rusnauka.com/16_ADEN_2010/Tecnic/68434.doc.htm
5. Електронний ресурс. Режим доступу <http://ru.wikipedia.org/wiki/1%D1:%CF%F0%E5%E4%EF%F0%E8%FF%F2%E8%E5>

ЕКОЛОГІЧНИЙ ПОДАТОК В УКРАЇНІ

Голишевська Лариса Віталіївна

асистент кафедри обліку та аналізу Вінницького національного аграрного університету

Чернелівська Яна Віталіївна

студентка Вінницького національного аграрного університету

Зростання ролі економічного інструментарію природоохоронної політики в процесі прийняття управлінських і державних рішень, а також збільшення кількості, різновидів і масштабів використання цих інструментів зумовило необхідність впровадження у вітчизняну систему оподаткування екологічного податку.

Екологічним податком в Україні замінено збір за забруднення навколишнього природного середовища. Порядок його нарахування і сплати регламентується Розділом VIII Податкового кодексу України.

Згідно з Податковим кодексом України: екологічний податок – це загальнодержавний обов'язковий платіж, що справляється з фактичних обсягів викидів у атмосферне повітря, скидів у водні об'єкти забруднювальних речовин; розміщення відходів; фактичного обсягу радіоактивних відходів, що тимчасово зберігаються їх виробниками;

фактичного обсягу утворених радіоактивних відходів та з фактичного обсягу радіоактивних відходів, накопичених до 1 квітня 2009 року[1].

Розглянемо види екологічних податків, які законодавчо запроваджені в Україні:

- податок на викиди забруднювальних речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами забруднення;

- податок на скиди забруднювальних речовин безпосередньо у водні об'єкти; - податок за розміщення відходів у спеціально відведених для цього місцях або на об'єктах, крім розміщення окремих видів відходів як вторинної сировини;

- податок за утворення радіоактивних відходів (включаючи вже накопичені);

- тимчасове зберігання радіоактивних відходів їх виробниками понад установлений особливими умовами ліцензії строк [3].

В Україні на даний час діють податки, що регулюють використання природних ресурсів, електроенергії та експлуатацію транспортних засобів, однак, роблячи висновки зі структури Податкового кодексу, вони не є складовими екологічного податку. Тому переведення їх до складу екологічного податку є актуальним напрямом удосконалення раціонального природокористування в Україні.

Також, на даний час, особливу увагу приділяється питанню розвитку екологічного страхування в Україні, яке є принципово новим методом формування фінансових ресурсів для вирішення екологічних проблем у державі. Запропоновано проводити екологічне страхування в обов'язковій і добровільній формах. Вибір форми страхування може залежати від суб'єктів страхування та категорій страхувальників. Обов'язкове екологічне страхування доцільно проводити на випадок екологічних аварій (катастроф), які можуть статися в результаті виробничої й невиробничої діяльності, стихійних лих, що призвели до значних разових перевищень рівнів викидів (скидів) забруднюючих речовин у навколишнє природне середовище, порівняно зі встановленими нормативами [4].

Розглянемо ставки екологічного податку. Так, з 01.01.2013 року ставки екологічного податку, встановлені ПКУ, збільшені в середньому на 7,9%. Також згідно з п. 2 підрозділу 5 р. XX «Перехідні положення» ПКУ за податковими зобов'язаннями з екологічного податку, що виникли з 01.01.2013 по 31.12.2013 року, ставки податку становлять 75% від ставок, передбачених ст. 243-246 ПКУ (у 2012 році становили 50%), з 01.01.2014 ставка податку становить 100% ставок передбачених в Податковому кодексі [5].

Що стосується розподілу надходжень до бюджету екологічного податку, то відповідно до положень Бюджетного кодексу України цей

платіж до спеціального фонду державного бюджету нараховувався у таких пропорція:

- у 2011-2012 роках – 30 %;
- у 2013 році – 53 %, з них 33 % із спрямуванням на фінансове забезпечення виключно цільових проектів екологічної модернізації підприємств у межах сум сплаченого ними екологічного податку у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України;
- з 2014 року – 65 %, з них 50 % із спрямуванням на фінансове забезпечення виключно цільових проектів екологічної модернізації підприємств у межах сум сплаченого ними екологічного податку у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України [2].

Отже, екологічні податки відіграють значну роль в підвищенні рівня екологічної безпеки суспільства. Дієвим цей економічний інструмент екологічної політики стає лише тоді, коли види податків впливають на ризики екологічної безпеки, а ставки податків встановлені таким чином, щоб кожному виробнику було набагато вигідніше переорієнтувати свою діяльність в екологічно безпечному напрямі, ніж сплачувати екологічні платежі.

Список використаних джерел:

1. Податковий кодекс України від 02.12.2010 зі змінами від 06.12.2012. – Розділ VIII: Екологічний податок.
2. Екологічний податок в Україні. Режим доступу: <http://www.devisu.ua>.
3. Гордієнко С. М. Розвиток екологічного оподаткування / С. М. Гордієнко // Фінанси і кредит. - № 1, 2013.
4. Гринчишин Н. М. Роль екологічних податків у підвищенні рівня екологічної безпеки держави / Н. М. Гринчишин // Техногенна та екологічна безпека. - № 17. – С. 177-182. – 2013.
5. Якимчук С. А. Екологічний податок як один із основних економічних інструментів природоохоронної діяльності / С. А. Якимчук // Економіка. Управління. Інновації. - № 2. – 2013.

ПОДАТКОВІ НОВАЦІЇ АНТИКРИЗОВОЇ ПРОГРАМИ УКРАЇНИ

Дубовик Ольга Юхимівна

кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів Одеського національного економічного університету, м. Одеса

Складна політична і економічна ситуація в Україні, за якої загальні борги країни перевищують 800 мільярдів гривень і становлять майже 53 % ВВП, а дефіцит бюджету – 9 % ВВП, вимагає прийняття невідкладних

заходів, направлених на стабілізацію економіки, врегулювання роботи банківської системи, формування бюджету на поточний рік. Українська економіка зараз перебуває у фазі спаду, тому вкрай необхідним є виявлення і залучення можливих внутрішніх невикористаних фінансових резервів та одержання допомоги ззовні.

Задля одержання фінансової підтримки протягом наступних двох років в розмірі 27 млрд. дол. від Міжнародного валютного фонду та інших міжнародних кредиторів, урядом України прийнято закон «Про запобігання фінансової катастрофи та створення передумов для економічного зростання в Україні» [1]. Крім того, за оцінками уряду, його реалізація повинна збільшити дохідну частину бюджету приблизно на 44 млрд. грн. з розрахунку на рік.

Положення податкових нововведень націлені, в основному, на заможні верстви населення, яких в країні близько 300 тисяч, і які володіють фінансовим ресурсом, що складає 60 % від фінансових активів України. Розроблений антикризовий пакет заходів включає непопулярні і радикальні рішення, спрямовані на порятунок української економіки. Так, основні ставки податку на прибуток підприємств і ПДВ у 2014 році залишаються на рівні 18 і 20 % відповідно. Зменшилася з 300 до 150 євро неоподатковувана сума міжнародних поштових відправлень.

Введено збір на обов'язкове державне пенсійне страхування за ставкою 0,5 % при здійсненні операцій з купівлі юридичними і фізичними особами іноземної валюти в безготівковій або готівковій формі.

Крім того, збільшені ставки акцизного податку на алкогольні напої та тютюнові вироби на 25%, пиво - на 42,5%. Підвищуються акцизи на нові автомобілі, мотоцикли і паливо. Підвищуються тарифи за користування надрами і радіочастотним ресурсом.

Суттєві зміни торкнулися податку на доходи фізичних осіб. Пенсійні виплати, розмір яких перевищує 10 тис. гривень, тепер також будуть оподатковуватися.

Антикризовим законом встановлена прогресивна шкала ставок податку при оподаткуванні пасивних доходів у вигляді дивідендів, відсотків по депозитах та облігаціях, роялті, інвестиційного прибутку у сумі, яка перевищує 20 тис. грн. на рік, за ставками 15, 20 і 25 %.

Також змінена база податку на нерухомість, відмінну від земельної ділянки. Замість житлової площі об'єкта нерухомості податком буде обкладатися загальна, що залучить до оподаткування більшу кількість платників та збільшить суми надходжень до бюджету у 1,5-2 рази.

Але уряд України не залишає думки і про прийняття протягом цього року нової редакції Податкового кодексу, яка б передбачала скорочення кількості податків і розширення бази оподаткування з метою скасування

схем ухилення від оподаткування, подолання корупції в системі податкової та митної служби.

Однак податкові ініціативи уряду можуть мати і зворотну, негативну сторону. Існує велика ймовірність того, що:

- цілі сектори економіки (наприклад, пов'язані з акцизами) підуть у «тінь»;

- збільшиться об'єм контрабандної продукції з сусідніх країн;

- під загрозу буде поставлена стабільна робота десятків підприємств-виробників підакцизних товарів в Україні, які є великими інвесторами і роботодавцями та забезпечують понад 20 000 робочих місць;

- пропозиція підняти податки на фінансові операції негативно відобразиться на інвестиційному кліматі країни;

- в результаті оподаткування відсотків по депозитах можливий відтік заощаджень фізичних осіб з банків.

Поряд з підвищенням податків і значним збільшенням цін на енергоносії уряд скорочує соціальні виплати, зокрема, субвенції місцевим бюджетам на виплату допомоги на дітей скорочуються на 6,3 млрд. грн. і на 2,6 млрд. грн. зменшується допомога чорнобильцям, зупиняється ріст зарплати і прожиткового мінімуму. Тобто добре видно, що антикризовий закон вдарить і по малозабезпеченим верствам населення.

Але вважаємо, що прийняття таких болючих заходів – перший крок на шляху виходу з кризи. В подальшому істотні бюджетні надходження можна забезпечити структурними економічними реформами, а не механічним підвищенням податкових ставок.

Реальним джерелом наповнення бюджету є податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, але за існуючого механізму його нарахування істотних надходжень до бюджету чекати не можна. Базою нарахування податку повинна стати ринкова вартість об'єкту. А введення податку, навіть мінімального, на комерційну нерухомість, сприяло б залученню набагато більших коштів до бюджету, ніж він отримає від оподаткування загальної площі житла.

Для подальшого ефективного проведення антикризової податкової реформи вважаємо за доцільне розроблення податкового паспорту адміністративно-територіальних одиниць, який би свідчив про рівень забезпеченості місцевих бюджетів власними фінансовими ресурсами та виявляв потенційні спроможності території щодо збирання податків та покриття за їх рахунок видатків місцевих бюджетів.

Проведення антикризових заходів уряд почав не зі скорочення витрат бюджету, а з підвищення доходів. Тому вважаємо за необхідне проведення детального аналізу існуючих бюджетних дірок, через які продовжують витікати державні ресурси. Їх усунення буде ще одним фінансовим ресурсом держави.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про запобігання фінансової катастрофи та створення передумов для економічного зростання в Україні» від 27.03.14 р. № 1166-VII.

ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОВЕДЕННЯ ДОКУМЕНТАЛЬНИХ ПЕРЕВІРОК

Ковальська Галина Анатоліївна

студентка Вінницького національного аграрного університету

Чудак Ліна Анатоліївна

асистент кафедри аудиту та державного контролю Вінницького національного аграрного університету

Головним елементом у податковому процесі є контроль за формуванням та реалізацією системи оподаткування в державі. Податковий контроль створює умови для виконання податками своєї фіскальної функції – формування грошових надходжень держави. Найефективнішою формою податкового контролю є податкова перевірка, за допомогою якої податківці контролюють правильність нарахування і сплати податків до бюджету. У даній роботі розглядаються суть та проблеми документальних перевірок.

Дану проблему розглядали такі науковці як Ю.В. Гаруст, Н.А. Маринів, Д.М. Рева, Ж. Боден, А. Вагнер, А. Сміт, Ф. Ф. Бутинець, О. Д. Василик, О. Воронкова, М. М. Весельний, Л. М. Касьяненко, М. П. Кучерявенко та інші.

Згідно Податкового Кодексу України (далі – ПКУ), документальні перевірки проводяться контролюючими органами в межах їх повноважень виключно у випадках та у порядку, встановлених ПКУ та іншими законами України.

Документальною є перевірка, в якій перевіряється своєчасність, достовірність та сплата всіх передбачених Податковим Кодексом України податків та зборів, а також дотримання валютного та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, а також дотримання роботодавцем законодавства щодо укладення трудового договору, оформлення трудових відносин із працівниками (найманими особами) [3].

Документальні перевірки поділяються на планові та позапланові, що в свою чергу поділяються на виїзні і невиїзні.

Документальна невиїзна перевірка виконує дві функції: 1) це засіб контролю за правильністю і достовірністю складання податкових

декларацій; 2) як основний засіб відбору платників податків для проведення виїзних перевірок. Документальна виїзна перевірка є детальнішою формою контролю і повинна призначатися тільки тоді, коли документальна невиїзна перевірка є неефективною.

Головними проблемами при організації проведення документальних перевірок є:

1. Отримання податківцем недостовірної інформації, надання платником податків навмисно скоригованої звітності, зменшення суми доходів, не надання первинних документів.

2. Порушення прав перевіряючих органів.

3. Протидія платника податків щодо проведення перевірки контролюючими органами.

4. Приховування платниками податків свого виду діяльності.

Проведення податкової перевірки спонукає податкового інспектора здійснювати поглиблену підготовку контрольних заходів. Основною проблемою, з якою зіштовхуються податківці на початковій стадії, тобто підготовці до проведення перевірки є вибір об'єкта перевірки. Також визначають підставу для проведення перевірок та ознайомлюються з результатами попередніх перевірок. Деякі платники податку не надають достовірної звітності та документів, приховують свої доходи для мінімізації нарахованих та сплачених податків чи взагалі ухиляються від сплати податків. Тому для податківця основною метою є визначення достовірного доходу підприємства, правильність складання декларацій, обчислення суми податку та його своєчасна сплата до бюджету.

Згідно ПКУ, платники податків, податкові агенти та їх посадові особи несуть відповідальність у разі вчинення порушень, визначених законами з питань оподаткування та іншим законодавством, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи [3].

Отже, податкова перевірка є важливою для успішного виконання фіскальної функції – збільшення надходження у бюджет країни. Проте для успішного функціонування потрібно усунути проблеми проведення організації податкових перевірок таким чином:

- удосконалити нормативно – правову базу;
- поліпшити функції виявлення осіб, які ухиляються від сплати податків і зборів, а також осіб які надають неправдиву інформацію.
- підвищувати вимоги до попереднього відбору суб'єктів підприємницької діяльності для перевірок [1].

Список використаних джерел:

1. Анфіногентова Н.Й. Аналіз контрольно-перевірочної роботи державної податкової служби України// Вісник соціально-економічних досліджень. – 2010. – №38. – С.22-27
2. І.М. Васькович, М.М. Баран. Податкові перевірки:сучасний стан та процедури проведення //Вісник Національного університету «Львівська політехніка», Менеджмент та підприємництво в Україні. – 2013. – №767. – С.104
3. Податковий кодекс України від 02.12.2010 року N 2755-VI, [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.sta.gov.ua/>

ПОДАТОК НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ: ВПЛИВ НА ФОРМУВАННЯ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ

Комасюк Олександр Володимирович

Вінницький національний аграрний університет

На сучасному етапі податок на додану вартість є однією з найважливіших складових податкових систем 42 держав (17 європейських країн). На долю цього податку приходиться приблизно 13,8% податкових надходжень бюджетів країн (в Україні – 39,7%) і 5,5% валового внутрішнього продукту. Перевага, що віддається податку на додану вартість в цих країнах, обумовлена тим, що цей податок забезпечує державі значні надходження, за його допомогою набагато краще оподатковувати послуги і звільняти засоби виробництва [1].

Податок на додану вартість (ПДВ) є непрямим податком, який виступає часткою новоствореної вартості, входить до ціни реалізації товарів (робіт, послуг) і сплачується споживачем до Державного бюджету на кожному етапі виробництва товарів, виконаних робіт, наданих послуг.

В Україні податок на додану вартість був введений в дію 1 січня 1992 року, прийшовши на заміну податку з обороту і податку з продажу.

Сьогодні думка вчених щодо кількості методів, за якими можна визначати суму ПДВ не є одностайною. Так, К.Ф. Ковальчук та Т.М. Рева виділяють три методи розрахунку ПДВ: прямий, адитивний і метод заліку (відшкодування). Маслов Б.Г., та Амоша О.О., визначають чотири способи стягування податку: прямий адитивний (бухгалтерський), непрямий адитивний, метод прямого вирахування та метод непрямого вирахування (метод заліку) [2].

На практиці в основному застосовується четвертий спосіб оподаткування – непрямий спосіб вирахування. Передбачається що цей метод справляння ПДВ стимулює експорт, запобігає ухиленню від

оподаткування за рахунок механізму взаємної перевірки платниками податкових зобов'язань через конфлікт інтересів продавця і покупця, робить сумісною з податковими системами більшості торговельних партнерів України.

Методика дозволяє прогнозувати надходження податку, враховуючи зміни в кон'юктурі внутрішнього попиту, в динаміці та структурі валової доданої вартості за видами економічної діяльності, зміни поточних і перспективних обсягів експортно-імпортних операцій.

ПДВ сьогодні є одним з найголовніших джерел формування бюджету та важливою фінансовою базою держави, що підтверджує аналіз структури надходжень до Державного бюджету.

У 2013р. фактичні показники надходження ПДВ не відповідали плановим. Розбіжність складала: у другому півріччі 2013 року – фактично надійшло податку на додану вартість – 467041,4 тис. грн., що складає 73,5% від доведених планових показників (доведені планові показники – 635236,4 тис. грн.) та 53,1% від загальних надходжень ПДВ 2013 року. Середньомісячний збір – 73294,0 тис. грн. В загальному за друге півріччя 2013 року фактично надійшло податку на додану вартість – 467041,4 тис. грн., що на 57410,8 тис. грн. (на 12,3%) більше ніж у першому півріччі 2013 року [3].

Негативна тенденція щодо питомої ваги ПДВ у структурі доходів Державного бюджету спостерігається у 2007 р. та 2010 р. І це є дуже загрозна характеристика для одного з найважливіших джерел податкових надходжень не лише в сучасній економічній системі України, але й у перспективі. До факторів, що сприяли зменшенню надходжень з ПДВ слід віднести, перш за все, скорочення обсягів виробництва і споживання у 2010 році внаслідок фінансово-економічної кризи. На показник надходжень ПДВ з ввезених на територію України товарів вплинуло зменшення обсягів імпорту.

На підставі наведених розрахунків бачимо, що ПДВ складає значну частину бюджетних ресурсів держави. Середнє значення його питомої ваги у доходах Державного бюджету за 2004-2013 роки становить 36,0 %; середнє значення частки ПДВ у ВВП України – 8,4 %. Питома вага ПДВ у формуванні доходної частини Державного бюджету за останні роки зросла з 24,3 % у 2004 році до 39,7% у 2013 році, а частка ПДВ у валовому внутрішньому продукті – з 4,8 % до 6,9 % відповідно [4].

Отже, можна стверджувати, що роль ПДВ як фіскального засобу в доходах Державного бюджету України є визначальною. Ця форма оподаткування перетворилася у вагоме джерело формування державних доходів. Проте, ПДВ не приносить такого ж ефективного результату платникам податку, як державі. Виступаючи, по суті, податком на кінцеве споживання, який покладено на громадян та бюджетну сферу, він, за

доволі високої ставки і стрімкої інфляції стає одним із факторів, що стримують розвиток виробництва. Також, ПДВ дещо напружує соціальне становище в країні, особливо це стосується сфери відшкодування цього податку, яке на сьогодні в Україні є однією із головних проблем адміністрування податкових платежів [5].

Список використаних джерел:

1. Крисоватий А.І. Податкова система: Навчальний посібник / А.І. Крисоватий, О.М. Десятнюк // Тернопіль: Карт-бланш. – №1 – С.98-103;
2. Амоша О.О. Механізм оподаткування доданої вартості в Україні / О.О. Амоша // Автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.04.01 “Фінанси, грошовий обіг і кредит”. – К., 2005. – 22 с.;
3. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<http://http://minrd.gov.ua/pro-minrd-ukraini/>;
4. Напрями та механізми підвищення фіскальної та регулятивної ефективності ПДВ. Аналітична записка / Національний інститут стратегічних досліджень при Президентові України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/247/>;
5. Фомішин С.В. Засоби регулювання відшкодування ПДВ / С.В. Фомішин, Н.А.Вахновська // І Економічні науки. Серія «Облік і фінанси». –2010. –№7 (25).–Ч. 5.–С 52-61.

INVESTMENT CLIMATE IN UKRAINE

Нестеренко Сергій Віталійович

студент Придніпровської державної академії будівництва та архітектури

The problem of investment and the investment policy is topical at the moment, because the success of solving social and economic problems that exist today in Ukraine to a large extent depends on the dynamics of investment in the domestic economy.

Key words: *investment, FDI, investors, investment climate, foreign investment, portfolio investment, investment funds.*

Over the 2010 - 2011 years Ukraine has adopted a number of regulations that have a positive effect on investment climate in Ukraine. According to the annual rating study of the International Finance Corporation, the World Bank Group "Doing Business 2012" announced that "Ukraine worsened its position from 149th to 152th place, but at the same time there was an increase rankings across: "Starting a Business", "permits construction "and" overcoming insolvency" parameters[1].

Investment plays its crucial role in shaping the growth and prosperity of the country. At the same time investments stimulate to achieve scientific and technological progress, and implementing an increase the production efficiency at the macro and micro levels[3].

The main objective of state policy is to create attractive environment for foreign investments.

Object of study is seen as investment climate in Ukraine.

Subject of research regards investment flows in Ukraine for the period of 5 years starting from 2007[2].

The purpose of the study is to:

- Define the main factors which have a great impact on investment climate in Ukraine

- study the impact of the state on investment climate in Ukraine

Investing in Ukraine may take the following forms:

• partial participation in enterprises established jointly with Ukrainian legal entities and natural persons, or acquisition of existing enterprises;

• creation of enterprises wholly owned by foreign investors, branches and other separate subdivisions of foreign legal entities or acquisition of existing enterprises;

• purchase of real or personal property by direct acquisition of property and property complexes or in the form of stocks, bonds and other securities;

- purchase of its own or with the assistance of Ukrainian legal entities or individuals rights to use land and natural resources in the territory of Ukraine;

If we consider the volume of foreign direct investment (FDI) from 2007 to 2011, you can see a trend in which their volume from year to year. This trend is evidenced by the fact that Ukraine is attractive for investors in the world. As can be seen from Fig. 1, the amount of FDI in the January 1, 2012 was 49,362.3 million. USA, which is 10.2% more versus the beginning of 2011 and, based on 1 person is 1084.3 dollars. USA. This result was achieved mainly due to macroeconomic and political stability in the country. It should be noted that the achievement of this goal was possible even in an unfavorable economic environment and falling ratings. Investments in Ukraine came from 128 countries, among which 10 of the major investor countries, which account for over 83% of total FDI[4].

LITERATURE:

1. Invest Ukraine , (open link: <http://investukraine.com/why-ukraine/why-ukraine>)
2. European Business Association, (open link: <http://www.eba.com.ua/about/projects/invest>)
3. Investment in Ukraine, (open link: http://investinukraine.com.ua/news_list.php)
4. Mayger Development & Consulting (open link: <http://www.mayger.org/>)

ДО ПИТАННЯ ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ МОДЕЛІ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Дімітрашко Катерина Ігорівна

студентка Одеського національного політехнічного університету
м. Одеса

Інноваційний процес є процесом, який органічно поєднує науку, технології, техніку, економіку, підприємництво й управління з метою гарантованого досягнення нового результату, що має комерційний успіх. Він охоплює комплекс відносин від розробки ідей і технологій до виробництва, обміну і споживання кінцевого продукту. Історичний розвиток інноваційних систем у розвинених країнах свідчить, що на певному етапі значно підвищується ступінь впливу держави на інноваційну сферу, що сприяє прискоренню її зростання [1].

Задля створення умов становлення інноваційної моделі економічного розвитку реального сектора економіка України потрібне масштабне технологічне оновлення, яке може здійснюватися двома шляхами:

-використання конкурентних переваг розвитку, механізмів ринкової конкуренції, підприємницької ініціативи та державної підтримки через бюджетне фінансування, надання безвідсоткових і пільгових кредитів тощо;

-впровадження інновацій залежно від ініціативи підприємницького сектора економіки.

Економічний розвиток залежить від ефективної дії багатьох чинників, найважливішими серед яких є науково-технічна діяльність, накопичення наукових результатів і масове застосування нововведень. Цей постулат є найактуальнішим для економіки України сьогодні (на етапі її реформування та визначення її місця на світовій арені) на думку великої кількості фахівців. Досягнуте за останні роки незначне економічне зростання 2004-2006 рр. в Україні стало результатом дії переважно екстенсивних факторів, які зараз вже майже вичерпано. Назріла об'єктивна необхідність залучення інноваційного фактору до формування основних засад та тенденцій економічного розвитку національної економіки в цілому, в тому числі реального сектору її регіонів.

Вагома кількість вчених-економістів відстоюють позиції необхідності формування інноваційної моделі економічного розвитку України [2]. На нашу думку, сучасний стан технологічного розвитку виробництва в Україні не відповідає вимогам створення та функціонування в ній інноваційної моделі економіки. Переважна кількість галузей виробництва має технологічний уклад, що не забезпечує конкурентоспроможність продукції та послуг на внутрішньому та зовнішньому ринках, не створює матеріальних основ для підвищення життєвого рівня населення [3], а також науково-технічних та економічних умов для європейської інтеграції вітчизняної економіки.

До першочергових завдань формування ефективно функціонуючої інноваційної моделі економічного розвитку також належать:

-розробка і законодавче ухвалення засад та стратегічних орієнтирів розбудови в Україні економіки знань і суспільства знань, формування й забезпечення реалізації державної програми підвищення інноваційної культури суспільства;

-створення й удосконалення законодавчої та нормативно-правової бази регулювання діяльності в інноваційній сфері і формування сприятливого для інновацій бізнес-середовища;

-удосконалення системи органів управління інноваційним розвитком, створення ефективних механізмів реалізації пріоритетних напрямів інноваційної діяльності із застосуванням програмно-цільових методів, концентрації на цих напрямках наукового потенціалу, фінансових та інформаційних ресурсів; індикативного планування соціально-економічного та науково-технологічного розвитку на інноваційній основі;

-формування ефективної інноваційної інфраструктури впровадження інновацій, створення за участі держави венчурного інноваційного фонду і системи регіональних венчурних фондів, удосконалення механізмів комерціалізації та трансферу технологій;

-вивчення світових тенденцій науково-технологічного та інноваційного розвитку, аналіз реальних можливостей потенціалу України, формування пріоритетів і перспективних напрямів практичних дій.

В інноваційному процесі велике значення має інноваційна інфраструктура. Вона виконує роль елемента, який створює умови для плідної інноваційної діяльності шляхом надання різноманітних послуг: централізоване накопичення інформації щодо інноваційних продуктів, налагодження каналів одержання технологічної, маркетингової, комерційної і фінансової інформації, акумуляція фінансових ресурсів та їхнє використання на інноваційні потреби, формування баз даних спеціалістів, які працюють в інноваційному бізнесі, підготовка висококваліфікованого персоналу з досвідом комерціалізації інновацій тощо.

Таким чином, ефективне функціонування інноваційної моделі економічного розвитку ґрунтується на відповідному інституційному забезпеченні, передбачає виважену державну інноваційну політику, поєднану з визначеними напрямами активізації інноваційної діяльності, дозволяє досягти поставлених цілей інноваційного розвитку і зайняти вищі позиції у світовому постіндустріальному економічному просторі.

Список використаних джерел:

1. Забарна Е.М. Соціально-економічний розвиток регіону на інноваційно-інвестиційній основі. – Одеса: Інститут проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України, 2008. – 264с.
2. Научно-технологическое сотрудничество Украины и России: состояние и механизмы развития: монография / Под ред. д-ра экон. наук, проф. Л.И.Федуловой; НАН Украины, Ин-т экон. и прогнозирования. К., 2013. – 228с.
3. Украина и ее регионы на пути к инновационному обществу: монография: [в 4т.] / [А.И.Амоша, И.П.Булеев, В.И.Дубницкий и др.]; под общ.ред В.И.Дубницкого и И.П.Булеева. – Ин-т экономики промышленности НАН Украины; Донецкий экономико-гуманитарный институт; Академия экономических наук Украины. – Донецк: Юго-Восток, 2011.

ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНІ ШЛЯХИ РОЗВИТКУ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ВУГІЛЬНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

Школяренко Ольга Олександрівна

кандидат економічних наук, доцент, Красноармійській індустріальний інститут ДонНТУ

Ціллю даної статті є аналіз сучасних тенденцій процесів відтворення основних фондів підприємств вугільної промисловості України з визначенням причин, що зумовлюють критичний їх стан та окреслення заходів економічної політики для усунення негативних чинників.

На сучасному етапі необхідне якісна заміна технічної бази виробництва на основі впровадження високопродуктивного обладнання і сучасних технологій видобутку.

З аналізу результатів стану основних фондів та джерел їх відтворення протягом 2009-2012 років видно, що за вказаний період основні техніко-економічні показники суттєво змінюються. Видобуток вугілля до 2010 року зростає, зростає продуктивність праці, починаючи з 2011 року спостерігається значне зниження видобутку вугілля продуктивність праці знижується, але не значно, за рахунок скорочення чисельності робітників. Таке становище частково пов'язано з використанням та відтворенням основних фондів на підприємствах вугільної промисловості Вибірковим аналізом охоплено більше 50% діючих шахт. Динаміка структура основних фондів в цілому по підприємствам наведена в табл. 1.

Спостерігається зниження вартості основних фондів не тільки у цінах відповідного періоду але і у цінах 1990 року.

В порівнянні з 1990 роком середні темпи зниження вартості усіх основних фондів на кінець року складають 99,3%, промислово виробничих фондів -97,7%, машин і обладнання – 94,7%, невиробничі фонди – 81,9%.

За останні роки змінилася структура основних фондів, в структуру державного підприємства не входять ні збагачувальні фабрики, ні виробничі фонди інших галузей. Значно скоротилася група невиробничих фондів, з 7,4% у 2009 році до 1,8% в 2012 році. це пояснюється тим, що підприємства по видобутку вугілля звільняються від підприємств, які не пов'язані з видобутком вугілля.

Таблиця 1

Показники	Темпи зміни вартості основних фондів, %				
	1990	2009	2010	2011	2012
Всього основних фондів:					
-у цінах відповідного періоду;	100,0	102,5	105,8	98,0	97,6
-у цінах 1990р.	100,0	96,5	95,0	93,0	88,4
Промислово-виробничі фонди,					
-у цінах відповідного періоду;	100,0	104,2	107,0	101,1	99,0
-у цінах 1990р.	100,0	97,8	96,0	95,3	90,2
в тому числі машини і обладнання:					
-у цінах відповідного періоду;	100,0	103,9	105,0	102,5	99,5
-у цінах 1990р.	100,0	99,5	98,4	94,2	80,5
Невиробничі фонди					
-у цінах відповідного періоду;	100,0	76,9	63,5	63,5	55,0
-у цінах 1990р.	100,0	75,6	60,1	58,0	45,0

Спостерігається зниження вартості основних фондів не тільки у цінах відповідного періоду але і у цінах 1990 року.

За останні роки змінилася структура основних фондів, в структуру державного підприємства не входять ні збагачувальні фабрики, ні виробничі фонди інших галузей. Значно скоротилася група невикористаних фондів, з 7,4% у 2009 році до 1,8% в 2012 році. це пояснюється тим, що підприємства по видобутку вугілля звільняються від підприємств, які не пов'язані з видобутком вугілля.

Питома вага активної частини змінювалася також незначно за останні п'ять років. По усім фондам активна частина змінилася з 30,5% до 28,1%, по видобутку вугілля активна частина основних фондів змінилися з 30,8% до 28,5%.

Рух основних фондів характеризується негативно, вибуття перевищує вивільнення. Рівень зносу в середньому за п'ять років змінився не значно, по основним фондам і промислово-виробничим фондам він складав за п'ять років відповідно 46,4% і 48,6%.

Середні строки служби обладнання більше нормативів. Підприємства мають достатню кількість обладнання знос, яких перевищує балансову вартість основних фондів.

У зв'язку з цим підприємства вугільної промисловості необхідно переходити на інноваційне обладнання і сучасні технології видобутку вугілля. А для вирішення цих задач необхідні значні інвестиції.

В умовах ринкових відношень за останні роки підприємства вугільної промисловості стикаються з проблемою відсутності джерел інвестування.

З досвіду зарубіжних країн успішна модернізація виробництва здійснюється завдяки використанню двох методів інвестиційної політики. До цих методів відносять: прискорена амортизація[1] і списання на собівартість інвестиційних витрат. В розвинутих країнах прискорена амортизація є міцним стимулом щодо впровадження в економіку інноваційної техніки і технологій. [3].

Список використаних джерел:

1. Шемякіна Н.В. Шляхи вдосконалення системи амортизації вугільних підприємств України/ Н.В.Шемякіна //Уголь України – 2012.-№3.- С.7-11.
2. Драчук Ю.З,Рассуждай Л.М., Формування стратегії інноваційного розвитку вугільної галузі/ Ю.З.Драчук, Л.М.Рассуждай // Уголь України - 2012.-№4.-С.43-48.
3. Енергетична стратегія України на період до 2030року [Електронний ресурс].-Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/>

Підписано до друку 05.05.2014
Формат 60x84/16. Папір офсетний. Друк на дублікаторі.
Умов.-друк. арк. 4,5. Обл.-вид. Арк 4,95.
Тираж 50 прим.

Віддруковано ФО-П Шпак В.Б.
Свідоцтво про державну реєстрацію № 073743
СПП № 465644
Тел. 097 299 38 99, 063 300 86 72
E-mail: tooums@ukr.net

